ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ГАЗЕТА ОФФИЦІАЛЬНАЯ, ПОЛИТИЧЕСКАЯ И ЛИТЕРАТУРНАЯ.

ВЫХОДИТЪ ПО ВТОРНИКАМЪ, ЧЕТВЕРГАМЪ И СУББОТАМЪ.

Цѣна: за годъ 10 р., съ пересылкою 12 р.
За полгода . 5 — — 6 —
За 3 мѣсяца . 3 — — 3 р. 50 к.
За 1 мѣсяцъ . 1 —

При Виленскомъ Вѣстникѣ выходитъ одинъ разъ въ недѣлю, по пятницамъ, *Виленскій Полицейскій Листокъ*. Цѣна за годъ 3 р., съ пересылкою 4 р. Лица, выписывающія Виленскій Вѣстникъ, за пересылку *Листка* ничего не платятъ.

N. 8. ЧЕТВЕРГЪ 23 ЯНВАРЯ 1864.

Контора редакціи въ Вильнѣ, насупротивъ дворца, въ гимназіальномъ зданіи.

За троекратныя объявленія, какъ казенныя, такъ и частныя, взимается за строку 17 к. сер.

За разсылку отдѣльныхъ объявленій взимается за 1000 экз.. въ полъ листа 2 р., въ листъ 4 р. с.

ЧАСТЬ ОФФИЦІАЛЬНАЯ.

ВИЛЬНО.

ЦИРКУЛЯРНОЕ ПРЕДЛОЖЕНІЕ

г. главнаго начальника края, начальникамъ губерній: Виленской, Ковенской, Гродненской, Минской, Витебской и Могилевской

18 декабря 1863 года.

Въ числѣ прибывающихъ во ввѣренный мнѣ край иностранцевъ, нѣкоторые изъ нихъ, Австрійскіе подданные и Венгерцы по происхожденію, занимаются разноскою по городамъ и деревнямъ мелкихъ товаровъ, въ числѣ кототорыхъ, какъ уже оказалось при освидѣтельствованіи оныхъ, распродаютъ мелкія вещи, служащія къ поддержанію въ краѣ траурныхъ манифестацій и другіе предметы подозрительнаго свойства и значенія.

Вслѣдствіе сего, предлагаю вашему превосходительству къ исполненію по ввѣренной вамъ губерніи—чтобы всѣхъ вообще разнощиковъ-Венгерцевъ, какъ людей вредныхъ по своему бродяжничеству, немедленно высылать обратно за границу.

Подлинное подписалъ:
Генералъ отъ Инфантеріи МУРАВЬЕВЪ.

С.-Петербургъ, 20-го января.

ВЕРНОПОДДАННѢЙШІЕ АДРЕССЫ.

Отъ жителей г. Варшавы 5-го и 6-го циркуловъ.

Державный ГОСУДАРЬ!

Происходящіе въ царствѣ Польскомъ уже болѣе 3-хъ лѣтъ безпорядки опечалилиТвое, Всепресвѣтлѣйшій ГОСУДАРЬ, отеческое сердце. Управляющіе Твоимъ именемъ этимъ краемъ навѣрно представили Тебѣ,что только часть народа, не думая о бѣдствіяхъ, которыя обрушатся на того, кто осмѣлится поднять оружіе противъ Твоей могущественной силы, рѣшилась противиться Твоимъ велѣніямъ.

Какъ несчастныя дѣти прибѣгаютъ къ милосердному Отцу, такъ и мы, въ смиреніи духа, прибѣгаемъ къ Твоему престолу съ мольбою о прощеніи намъ въ Твоей отеческой добротѣ нашихъ винъ; впредь мы будемъ стараться избѣжать всего того, чѣмъ Твое отеческое сердце могло бы быть опечалено.

Соблаговоли, Августѣйшій МОНАРХЪ, принять отъ насъ, Твоихъ подданныхъ, эту смиренную просьбу и взгляни милосерднымъ окомъ на заблудшихъ дѣтей, которыя ожидаютъ Твоего милосердія.

(Слѣдуютъ 124 подписи).

Варшава, 1 января 1864 года.

Отъ Евреевъ предмѣстья Праги.

Августѣйшій МОНАРХЪ,
Всепресвѣтлѣйшій ГОСУДАРЬ!

Удивленные легкомысленнымъ покушеніемъ поляковъ отдѣлиться отъ Твоего великаго государства, мы, евреи, граждане предмѣстья Праги, не можемъ не высказать предъ Тобою, Августѣйшій МОНАРХЪ, нашей любви и преданности россійскому престолу.

Мы вполнѣ чувствуемъ, сколько мы въ послѣднее время провинились предъ Тобою, Августѣйшій МОНАРХЪ. Хотя мы и не принимали дѣятельнаго участія въ безпорядкахъ и дерзкихъ проискахъ, которые, въ настоящее время, обуреваютъ царство Польское, но, тѣмъ не менѣе, мы не явили той готовности къ исполненію нашихъ обязанностей, которою мы обязаны Тебѣ, Всемилостивѣйшій ГОСУДАРЬ, за столько благодѣяній, которыми мы осыпаны въ послѣдніе два года. Мы не будемъ исчислять здѣсь всѣхъ Твоихъ милостей, это было бы слишкомъ длинно; скажемъ только, что мы не въ состояніи отблагодарить за всѣ милости; все, что можемъ сдѣлать, это единодушно, со всѣми нашими семействами, заявить Тебѣ, Всепресвѣтлѣйшій ГОСУДАРЬ, что мы готовы жертвовать для Тебя нашею жизнью, нашимъ достояніемъ; возьми все, Всепресвѣтлѣйшій ГОСУДАРЬ, и распорядись всѣмъ по Твоей Царской волѣ.

(Слѣдуютъ 484 подписи.)

1 января 1864 г.

Кромѣ того представлены всеподданнѣйшія письма отъ жителей гминъ Лецидолъ, Длугосѣдло, Браньщикъ, Лютоброкъ, Рыбенко и Сомянко, Пултускаго уѣзда, Плоцкой губерніи, народонаселеніе коихъ простирается до 14 тыс. душъ, и отъ жителей г. Вышкова католическаго вѣроисповѣданія. (Р. Ин. N. 11)

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по всеподданнѣйшему ЕГО ВЕЛИЧЕСТВУ докладу ходатайства командующаго войсками виленскаго военнаго округа, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать есаулу донскаго казачьяго N. 30 полка ЦЕРКОВНИКОВУ— орденъ св. Владиміра 4-й ст. съ мечами и бантомъ, за усердіе и исполнительность, оказанныя имъ во время поисковъ по сейненскому уѣзду и распорядительность при встрѣчѣ съ партіею инсургентовъ, 9-го октября прошлаго года. (Р. И. N. 14).

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ по всеподданнѣйшему докладу шефа жандармовъ, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Находящагося въ г. Бѣлостокѣ жандармскаго штабъ-офицера переименовать въ начальники жандармскаго управленія бѣлостокскаго уѣзда и жандармской уѣздной команды этого уѣзда, съ возложеніемъ на него обязанностей, присвоенныхъ начальникамъ уѣздныхъ жандармскихъ управленій, согласно съ положеніемъ объ учрежденіи уѣздныхъ жандармскихъ командъ въ сѣверо-западныхъ губерніяхъ, объявленнымъ при приказѣ по военному вѣдомству отъ 2-го декабря 1863 года, N. 411; за тѣмъ, сверхъ упомянутаго штабъ-офицера, въ означенной командѣ особаго офицера для командованія оною не имѣть.

2) Завѣдываніе жандармскою командою, состоящею, собственно въ городѣ Бѣлостокѣ, поручить особому оберъ-офицеру, съ присвоеніемъ ему содержанія наравнѣ съ начальниками жандармскихъ командъ въ городахъ вообще и съ подчиненіемъ его начальнику жандармскаго управленія бѣлостокскаго уѣзда. (Р. И. N. 14)

О разрѣшеніи открывать отдѣленія государственнаго банка въ разныхъ городахъ Имперіи. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по всеподданнѣйшему докладу министра финансовъ, въ 20-й день декабря 1863 года, Высочайше повелѣть соизволилъ: приступить къ постепенному открытію въ Ярославлѣ, Владимірѣ, Казани, Самарѣ, Саратовѣ, Астрахани, Рязани, Пензѣ, Тамбовѣ, Воронежѣ, Екатеринославлѣ, Орлѣ, Смоленскѣ, Витебскѣ, Вильно, Гродно, Каменцѣ-Подольскѣ, Кишиневѣ, Иркутскѣ, Томскѣ и другихъ городахъ, гдѣ признается удобнымъ, отдѣленій государственнаго банка, на слѣдующихъ основаніяхъ:

1) Банковое отдѣленіе состоитъ въ вѣдѣніи предсѣдателя казенной палаты, или же особаго управляющаго, который исполняетъ съ тѣмъ вмѣстѣ обязанности кассира.

2) При отдѣленіи находятся: контролеръ, кассиръ, или старшій помощникъ кассира, когда отдѣленіемъ завѣдываетъ особый управляющій, старшій помощникъ контролера, отъ 2 до 4 младшихъ помощниковъ и потребное число писцовъ и счетчиковъ.

3) Расходъ на содержаніе личнаго состава отдѣленій и на канцелярскія потребности, отопленіе, освѣщеніе и т. п. опредѣляется, по представляемому при семъ особому росписанію, въ размѣрѣ отъ 7,500 руб. до 10,000 руб. на каждое отдѣленіе изъ банковыхъ прибылей.

4) Сумма на операціонные расходы отдѣленій, какъ то: на пересылку денежныхъ суммъ, заготовленіе книгъ, вѣдомостей, билетовъ и т. п., назначается, по мѣрѣ надобности, изъ банковыхъ же прибылей.

5) Отдѣленія помѣщаются, по возможности, въ зданіяхъ казенныхъ палатъ или въ другихъ домахъ, принадлежащихъ министерству финансовъ; при чемъ на единовременные расходы по устройству отдѣленій отпускается до 4,500 руб. на каждое съ покрытіемъ сего расхода также изъ прибылей государственнаго банка.

6) На отдѣленія могутъ быть возлагаемы, сообразно мѣстнымъ обстоятельствамъ, слѣдующія операціи:

а) обмѣнъ кредитныхъ билетовъ ветхихъ на новые и крупныхъ на мелкіе и обратно;

б) платежъ процентовъ по купонамъ 5% билетовъ;

в) пріемъ суммъ изъ казначействъ и отъ частныхъ лицъ для перевода за банкъ, на другія конторы или отдѣленія;

г) пріемъ вкладовъ на храненіе, на текущій счетъ и на обращеніе изъ процентовъ;

д) учетъ купоновъ отъ правительственныхъ и гарантированныхъ правительствомъ бумагъ, а также свидѣтельствъ банка и конторъ, срокомъ до 6-ти мѣсяцевъ;

е) ссуды подъ залогъ государственныхъ процентныхъ бумагъ, акцій и облигацій по усмотрѣнію банка;

ж) полученіе платежей по срочнымъ документамъ за счетъ государственнаго казначейства, банка или частныхъ лицъ, имѣющихъ текущіе счеты;

з) продажа и покупка 5% банковыхъ билетовъ и другихъ процентныхъ бумагъ, по порученію государственнаго казначейства или банка;

и) другія коммисіонныя операціи, по усмотрѣнію правленія банка.

7) Въ производствѣ сихъ операцій отдѣленія руководствуются Высочайше утвержденнымъ 3-го января 1862 года уставомъ конторъ государственнаго банка, подъ наблюденіемъ правленія онаго, которое снабжаетъ отдѣленія подробными инструкціями по отчетности и дѣлопроизводству;

и 8) Для производства возлагаемыхъ на отдѣленія операцій отчисляются, по усмотрѣнію министра финансовъ, потребныя суммы изъ собственнаго капитала государственнаго банка. На обмѣнъ же кредитныхъ билетовъ, ветхихъ на новые или крупныхъ на мелкіе и обратно, отдѣляются особыя, по усмотрѣнію надобности, суммы изъ размѣннаго капитала.

(Р. Ин. N. 14)

Отъ государственной коммисіи погашенія долговъ.

По случаю приближенія срока, на который въ 1854 году выданы были купоны съ талонами къ билетамъ 5-го 5% займа, заключеннаго съ банкирами Штиглицъ и К°, правленіе государственной коммисіи погашенія долговъ симъ объявляетъ, что, съ разрѣшенія министерства финансовъ, имѣетъ быть произведена въ оной коммисіи выдача новыхъ съ талонами купоновъ на слѣдующіе 10 лѣтъ, считая съ 1-го апрѣля 1864 г. по 1-е апрѣля 1874 года. Посему владѣльцы билетовъ 5-го 5% займа, выданныхъ съ купонами, благоволятъ представлять прежніе талоны въ сію коммисію, для полученія новыхъ купонныхъ листовъ съ новыми же талонами, въ продолженіе 18-ти мѣсяцевъ, считая съ 1-го апрѣля 1864 г. по 1-е октября 1865 года, при особомъ объявленіи, форма коего будетъ выдаваема изъ коммисіи. (Р. И. N 13)

Отъ департамента неокладныхъ сборовъ.

На основаніи 18 ст. IV т. св. зак. уст. о пошлинахъ, никакое установленное мѣсто или лицо правительственное, или судебное, не можетъ принимать отъ частныхъ лицъ просьбы, объявленія и проч., писанныя на простой бумагѣ. Между тѣмъ въ департаментъ неокладныхъ сборовъ поступаютъ нерѣдко, преимущественно по питейно-акцизному дѣлу, прошенія и докладныя записки, писанныя на простой бумагѣ, и дабы не повредить частнымъ интересамъ, департаментъ былъ вынужденъ давать ходъ таковымъ прошеніямъ и запискамъ, писаннымъ на простой бумагѣ, со взысканіемъ потомъ установленныхъ гербовыхъ пошлинъ.

Имѣя въ виду, что подобное отступленіе отъ закона не можетъ быть долѣе терпимо, тѣмъ болѣе, что оно сопряжено съ убытками для казны и излишнею перепиской, и крайне обременительно для полицейскихъ мѣстъ, на которыхъ лежитъ взысканіе гербовыхъ пошлинъ, департаментъ неокладныхъ сборовъ считаетъ нужнымъ довести до всеобщаго свѣдѣнія, что всѣ поступающія въ оный прошенія, объявленія, записки и т. д. должны быть непремѣнно писаны на установленной гербовой бумагѣ, въ противномъ же случаѣ оныя, на основаніи ст. 18 т. V св. зак. уст. о пошлинахъ, будутъ оставляемы безъ всякихъ послѣдствій.

(Р. Ин. Н. 13)

ПОЛОЖЕНІЕ

О ГУБЕРНСКИХЪ И УѢЗДНЫХЪ ЗЕМСКИХЪ УЧРЕЖДЕНІЯХЪ.

(Продолженіе).

69. На обязанности губернскихъ управъ, независимо отъ исполненія распоряженій губернскихъ собраній и управленія, подъ руководствомъ губернскихъ земскихъ собраній,имуществами земства и вообще земскимъ хозяйствомъ губерніи, лежитъ: составленіе губернскихъ смѣтъ, раскладокъ и отчетовъ, подготовленіе всѣхъ нужныхъ для собранія свѣдѣній и заключеній; надзоръ за поступленіемъ земскихъ доходовъ; расходованіе губернскихъ земскихъ суммъ; веденіе, подъ наблюденіемъ земскихъ собраній, исковъ по имущественнымъ дѣламъ земства и разсмотрѣніе жалобъ на уѣздныя земскія управы.

70. Уѣздныя земскія собранія имѣютъ тѣ же обязанности по уѣздному хозяйству, какъ губернскія по губерніи, исключая предметовъ, въ ст. 62-й поименованныхъ.

71. Губернскія и уѣздныя земскія собранія для повѣрки земской отчетности избираютъ изъ среды своей особыя ревизіонныя коммиссіи, заключенія которыхъ поступаютъ на утвержденіе земскихъ собраній (ст. 113).

72. Обязанности уѣздныхъ земскихъ управъ по уѣзду суть тѣ же, какъ и губернскихъ управъ по губерніи. Кромѣ того управы исполняютъ упомянутыя въ VII п. 64-й ст. обязанности по порученію губернской управы.

73. Земскія собранія и управы въ дѣйствіяхъ своихъ строго соблюдаютъ общіе предѣлы власти, земскимъ учрежденіямъ предоставленной (ст. 3, 7).

74. Земскія управы не могутъ учреждать никакихъ сборовъ и повинностей, кромѣ утвержденныхъ собраніями, и вообще не имѣютъ права отступать, безъ особаго разрѣшеніе собраній (ст. 67), отъ установленныхъ собраніями смѣтъ и раскладокъ. Въ случаѣ же неотложной необходимости произвести расходъ, непоказанный въ смѣтѣ, управы могутъ употреблять для сего сбереженія отъ смѣтныхъ суммъ, не выходя однако изъ общей суммы, назначенной по смѣтѣ на всѣ расходы.

75. Земскія собранія и управы не могутъ приводить въ исполненіе, безъ утвержденія мѣстнаго или высшаго привительства, тѣ изъ распоряженій своихъ, для которыхъ такое утвержденіе требуется закономъ (ст. 90 и 92).

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ.

ПОРЯДОКЪ ДѢЙСТВІЙ ЗЕМСКИХЪ УЧРЕЖДЕНІЙ.

76. Уѣздныя и губернскія земскія собранія собираются ежегодно по одному разу: уѣздныя не позже сентября, а губернскія не позже декабря.

77. Для засѣданій уѣздныхъ собраній полагается десятидневный срокъ, а для губернскихъ двадцатидневный.

78. Засѣданія земскихъ собраній могутъ быть, въ случаѣ надобности и по ходатайству о томъ самихъ собраній, продолжены далѣе сроковъ,опредѣленныхъ ст. 77: засѣданія губернскихъ собраній—съ разрѣшенія министра внутреннихъ дѣлъ, а уѣздныхъ—съ разрѣшенія начальника губерніи.

79. Министру внутреннихъ дѣлъ предоставляется, въ случаѣ надобности, назначать и разрѣшать чрезвычайныя засѣданія земскихъ собраній.

80. Распоряженія о своевременномъ созывѣ и открытіи земскихъ собраній возлагаются на земскія управы съ разрѣшенія Начальника губерніи.

81. Земскія собранія открываются и закрываются: губернское—начальникомъ губерніи лично, уѣздныя—уѣздными предводителями дворянства.

82. Члены земскихъ собраній, предъ вступленіемъ въ исполненіе своихъ обязанностей, приносятъ установленную общими законами о государственной службѣ присягу.

83. Земскія собранія приступаютъ къ разсмотрѣнію подлежащихъ вѣдомству ихъ дѣлъ: по предложеніямъ предсѣдателя или членовъ собранія; по представленіямъ земскихъ управъ; по предложеніямъ, требованіямъ и заявленіямъ правительственныхъ и общественныхъ учрежденій; по просьбамъ и жалобамъ частныхъ лицъ.

84. Наблюденіе за порядкомъ занятій и распоряженія о ходѣ дѣлъ въ земскихъ собраніяхъ принадлежатъ ихъ предсѣдателямъ.

85. Постановленія земскихъ собраній имѣютъ законную силу тогда только, когда въ нихъ участвовало, согласно 42 ст., не менѣе одной трети всего числа гласныхъ, собраніе составляющихъ, и во всякомъ случаѣ, не менѣе десяти.

86. Никто не можетъ имѣть въ земскомъ собраніи болѣе одного голоса.

87. Право голоса въ земскомъ собраніи есть личное и не можетъ быть передаваемо.

88. Выборы и рѣшенія объ устраненіи отъ должностей или о преданіи суду членовъ земскихъ учрежденій производятся закрытою подачею голосовъ, а рѣшенія по прочимъ вопросамъ—открытою подачею голосовъ. Порядокъ подачи голосовъ, какъ въ томъ, такъ и въ другомъ случаѣ, опредѣляется самими собраніями.

89. Опредѣленія земскихъ собраній постановляются простымъ большинствомъ голосовъ; въ случаѣ равенства голосовъ, перевѣсъ принадлежитъ голосу предсѣдателя.

90. Нижеслѣдующія постановленія земскихъ собраній подлежатъ утвержденію начальника губерніи:

о приведеніи въ дѣйствіе земскихъ смѣтъ и раскладокъ;

о раздѣленіи земскихъ путей сообщенія на губернскія и уѣздныя;

объ отнесеніи уѣздныхъ земскихъ дорогъ въ разрядъ проселочныхъ;

объ измѣненіи направленія земскихъ дорогъ;

объ учрежденіи выставокъ мѣстныхъ произведеній;

о временномъ устраненіи отъ должностей членовъ земскихъ управъ.

91. При разсмотрѣніи земскихъ смѣтъ и раскладокъ, начальникъ губерніи удостовѣряется: 1) не внесены ли въ смѣты расходы, несогласные съ установленными въ законахъ правилами; 2) внесены ли въ смѣты всѣ потребности, по закону обязательныя для земства; 3) не допущено ли обложеніе сборами или натуральною повинностію источниковъ, изъятыхъ отъ сего по закону; 4) не допущена ли неуравнительность въ обложеніи казенныхъ земель сравнительно съ прочими; 5) покрываются ли доходами и сборами обязательные для земства расходы.

92. Утвержденію министра внутреннихъ дѣлъ подлежатъ постановленія земскихъ собраній: о займахъ, превышающихъ двухъ-годовую сумму земскаго сбора; объ отнесеніи губернскихъ земскихъ дорогъ въ разрядъ проселочныхъ;

о сборахъ за проѣздъ по земскимъ путямъ сообщенія;

объ открытіи ярмарокъ срокомъ болѣе четырнадцати дней и о перенесеніи или измѣненіи сроковъ существующихъ ярмарокъ;

о перенесеніи существующихъ пристаней;

о раздѣленіи имуществъ и заведеній общественнаго призрѣнія на губернскія и уѣздныя.

93. Всѣ постановленія земскихъ собраній сообщаются безъ замедленія начальнику губерніи;изъ нихъ, поименованныя въ ст. 92. представляются имъ министру внутреннихъ дѣлъ.

94. Отзывъ о согласіи или несогласіи начальника губерніи на которое-либо изъ постановленій земскихъ собраній въ 90 ст. означенныхъ, долженъ быть сообщенъ имъ подлежащей земской управѣ, въ теченіи семи дней отъ полученія того постановленія, а отзывъ по уѣзднымъ смѣтамъ и раскладкамъ, препровождаемымъ прямо изъ уѣзднаго собранія къ начальнику губерніи, сообщается имъ губернскому собранію при самомъ его открытіи. Если отзыва въ эти сроки не послѣдовало, то постановленія собранія считаются получившими согласіе начальника губерніи.

95. Въ случаѣ возраженій Начальника губерніи противъ постановленій земскаго собранія, оно разсматриваетъ подробно обстоятельства, подавшія поводъ къ возраженіямъ, и постановляетъ свое окончательное заключеніе, копія съ котораго сообщается Начальнику губерніи.

96. Вторичное постановленіе земскаго собранія входитъ въ силу и приводится въ исполненіе; но Начальникъ губерніи имѣетъ право, подъ личною своею отвѣтственностію, остановить исполненіе тѣхъ постановленій, которыя онъ признаетъ незаконными; объ этомъ онъ обязанъ, въ теченіе семи дней отъ полученія копіи съ вторичнаго постановленія собранія, увѣдомить его или земскую управу (если собраніе уже закрыто), и затѣмъ представить все дѣло на разрѣшеніе правительствующаго сената, о чемъ въ тоже время доносить министру внутреннихъ дѣлъ.

97. Для отзыва министра внутреннихъ дѣлъ о согласіи или несогласіи его на постановленія земскаго собранія въ ст. 92-й означенныя, полагается двухмѣсячный со дня состоянія тѣхъ постановленій срокъ. Въ случаѣ несогласія министра, онъ сообщаетъ о томъ подлежащей земской управѣ и дѣло разсматривается губернскимъ земскимъ собраніемъ въ первое за тѣмъ засѣданіе. Копію съ окончательнаго заключенія своего, губернское собраніе, прежде исполненія, сообщаетъ министру, который, при несогласіи съ этимъ заключеніемъ, вноситъ дѣло на разрѣшеніе правительствующаго сената.

(Продол. впредь.)

ИНСТРУКЦІЯ

врачамъ объ употребленіи штемпельной бумаги министерства внутреннихъ дѣлъ, о порядкѣ и срокахъ освидѣтельствованія лицъ, предметовъ и заведеній, подлежащихъ освидѣтельствованію, на основаніи Высочайшаго повелѣнія 5 февраля 1862 г.

§ 1. Высочайше утвержденнымъ 5 февраля 1862 г. мнѣніемъ государственнаго совѣта, въ дополненіе подлежащихъ статей свода законовъ, между прочимъ, постановлено:

Всѣ судебно-медицинскіе акты о состояніи здоровья людей и животныхъ, объ осмотрѣ разныхъ заведеній и проч., составляемые врачами не по особому чрезвычайному случаю, а на основаніи общихъ врачебно-полицейскихъ постановленій, должны быть писаны на особой, для сего установленной, штемпельной бумагѣ, на счетъ лицъ или заведеній, до коихъ составленный актъ относится.

Примѣчаніе 2. Во всѣхъ другихъ случаяхъ, когда по дѣламъ слѣдственнымъ или уголовнымъ, медицинскій осмотръ дѣлается по особеннымъ требованіямъ судебныхъ или административныхъ властей, акты о семъ пишутся, по прежнему, на простой бумагѣ, съ надлежащей о томъ на свидѣтельствѣ оговоркой слѣдователя.

Примѣчаніе 2. Свидѣтельства о болѣзни, въ случаяхъ бѣдности свидѣтельствуемаго лица, удостовѣренной полиціею, выдаются на простой бумагѣ.

Примѣчаніе 3. Медицинскія свидѣтельства военныхъ офицеровъ служащихъ, въ случаяхъ, указанныхъ въ правилахъ, Высочайше утвержденныхъ 3 іюня 1862 г. и распубликованныхъ въ приказѣ г. военнаго министра, должно писать на гербовой бумагѣ 70 коп. достоинства; во всѣхъ же прочихъ случаяхъ—на штемпельной бумагѣ.

На основаніи сего и согласно Высочайше одобренной особой „Росписи" министерствомъ внутреннихъ дѣлъ,по соглашенію съ министерствомъ финансовъ, установляются слѣдующія правила, какъ относительно употребленія штемпельной бумаги, такъ равно и порядка и сроковъ врачебныхъ освидѣтельствованій.

§ 2. Штемпельная бумага употребляется, безъ опредѣленія сроковъ, въ случаяхъ, къ пунктамъ 1, 2 и 3 „Росписи" относящихся, какъ по требованіямъ начальствъ, такъ и по просьбамъ частныхъ лицъ, для написанія актовъ:

а) О болѣзненномъ состояніи, дающемъ право на пенсію или единовременное пособіе, препятствующемъ продолжать службу или отправиться къ мѣсту служенія.

б) Объ удовлетворительномъ состоянія здоровья, для поступленія въ какую-либо службу, или въ казенное учебное заведеніе и для прохожденія должностей. (Исключая лицъ, представляющихъ, по пунктамъ *а* и *б*, удостовѣреніе о бѣдности).

в) О претерпѣнныхъ ранахъ, увѣчьяхъ, или поврежденіяхъ (единственно по просьбамъ частныхъ лицъ, и не въ случаяхъ уголовныхъ).

г) О состояніи умственныхъ способностей (когда освидѣтельствованіе требуется не по слѣдственному или уголовному дѣлу) и

д) По дѣламъ бракоразводнымъ (вслѣдствіе просьбы котораго-либо изъ супруговъ или требованія духовныхъ консисторій).

§ 3. Порядокъ освидѣтельствованія лицъ, къ сей категоріи относящихся, соблюдается

согласно ст. 118, 119 и 46 т. XIII св. зак. учреж. Врачеб., ст. 161 и 162 т. III уст. пенсіон. и ст. 368—373 т. X ч. 1.

§ 4. Во всѣхъ остальныхъ случаяхъ, въ пунктахъ 4—12 „Росписи“ означенныхъ, штемпельная бумага употребляется при обыкновенныхъ и внезапныхъ освидѣтельствованіяхъ, за исключеніемъ свидѣтельствованій по дѣламъ слѣдственнымъ или уголовнымъ; въ семъ случаѣ употребляется простая бумага (какъ сказано въ примѣч. 1 къ § 1), о чемъ всякій разъ дѣлается оговорка слѣдователя.

§ 5. Сроки освидѣтельствованія заведеній, въ пунктахъ 4, 5, 6, 7 и 9 „Росписи“ означенныхъ, опредѣляются не болѣе трехъ въ годъ; при чемъ слѣдуетъ употреблять одинъ лишь штемпельный листъ для написанія протокола только перваго изъ этихъ освидѣтельствованій, а протоколы послѣдующихъ за симъ въ продолженіе года освидѣтельствованій, писать на листѣ простой бумаги, который и пришивается къ бумагѣ штемпельной, безъ взиманія за то пошлины.

§ 6. Назначеніемъ таковыхъ сроковъ для заведеній (пункты 4, 5 и 6), должно руководить время наступленія годовыхъ перемѣнъ погоды, какъ-то: при весенней оттепели, или среди сильныхъ лѣтнихъ жаровъ, когда припасы первой потребности народнаго продовольствія находятся подъ вліяніемъ общихъ причинъ, содѣйствующихъ порчѣ и разложенію ихъ, а также при наступленіи зимнихъ морозовъ, когда порча припасовъ прикрывается замороженнымъ состояніемъ ихъ.

Примѣчаніе. Въ С.-Петербургѣ, по распоряженію г. генералъ-губернатора, объявленному отъ городской распорядительной думы врачамъ полиціи 5 ноября 1859 г. N. 2489, общій надзоръ всѣхъ мѣстъ и заведеній, гдѣ продаются съѣстные припасы, назначено производить въ январѣ, маѣ и сентябрѣ мѣсяцахъ.

§ 7. Означенныя въ пунктахъ 4, 5 и 6 „Росписи“ заведенія, при открытіи ихъ на время ярмарокъ, свидѣтельствуются одинъ только разъ.

§ 8. Заведенія, въ пунктѣ 8 означенныя, свидѣтельствуются во всей подробности лишь при первоначальномъ ихъ учрежденіи, а за тѣмъ при ежегодномъ освидѣтельствованіи рабочихъ (пунк. 9 Росп.) обращается также вниманіе и на устройство фабрикъ и заводовъ въ гигіеническомъ отношеніи; но для этого отдѣльно штемпельной бумаги не требовать.

§ 9. Гигіеническій осмотръ судовъ, со взиманіемъ платы (за штемпельную бумагу), слѣдуетъ производить лишь въ тѣхъ портахъ, въ которыхъ суда будутъ разгружаться.

§ 10. Осмотръ гуртовъ скота, съ платою за штемпельную бумагу, производится на мѣстахъ отправленія и назначенія; въ пути же слѣдованія, удостовѣреніе о состояніи гурта пишется на выданномъ актѣ осмотра.

§ 11. Акты о химическомъ и микроскопическомъ изслѣдованіи предметовъ, какъ-то: при опредѣленіи качествъ чая и вредныхъ подмѣсей къ пищѣ и напиткамъ и т. п. случаяхъ, пишутся на штемпельной бумагѣ лишь при срочныхъ освидѣтельствованіяхъ торговыхъ заведеній (пункты 4, 5, 6 и 7) и при томъ же листѣ, на которомъ излагаются результаты всего осмотра; въ прочихъ же случаяхъ (какъ то: по дѣламъ слѣдственнымъ и уголовнымъ, назначаемымъ по требованію начальства) на простой бумагѣ.

§ 12. Всѣ таковыя срочныя освидѣтельствованія производятся (примѣняясь къ ст. 30, 43, 117 и 120, прилож. къ ст. 68, IV, пун. 25 и 26 т. XIII св. зак. учр. врачеб.) однимъ изъ членовъ врачебныхъ управленій, городовымъ или уѣзднымъ врачемъ, при депутатѣ отъ торговаго сословія и членѣ полиціи городской, земской, сельской (ст. 275, 278 т. XI о прав. и торг. 2782 т. II), или при депутатѣ отъ портоваго начальства и подлежащаго консульства (пунк. 10 „Росписи“), коль скоро судно иностранное *). При этомъ губернскія медицинскія начальства, а въ уѣздахъ—городовые и уѣздные врачи обязаны каждый разъ, требовать для присутствія при освидѣтельствованіяхъ вышеназванныхъ депутатовъ, которые вмѣстѣ съ тѣмъ подписываютъ актъ.

§ 13. Въ актахъ осмотровъ и свидѣтельствованій, смотря по цѣли оныхъ, по роду подлежащихъ осмотру заведеній и свойству предметовъ торговли, излагаются:

a) качества съѣстныхъ и питейныхъ припасовъ; безвредность ихъ сохраненія, приготовленія и отпуска (пунк. 4, 5 и 6);

b) допущеніе разныхъ предметовъ торговли въ продажу (пунк. 10);

c) безопасность провоза и употребленія ихъ (пунк. 11);

d) соблюденіе или несоблюденіе врачебныхъ и врачебно-полицейскихъ правилъ (пунк. 7);

e) гигіеническія условія фабричныхъ, заводскихъ и другихъ заведеній, устройство ихъ; помѣщеніе рабочихъ, способъ производства работъ и вліяніе ихъ на здоровье рабочихъ и ближайшихъ сосѣднихъ жителей (пунк. 8);

f) состояніе здоровья людей и животныхъ, съ показаніемъ причинъ происхожденія болѣзней (пунк. 9, 10 и 11), и

g) описаніе предметовъ, способа и результатовъ химическаго или микроскопическаго ихъ изслѣдованія (пунк. 12),

§ 14) Акты осмотровъ и свидѣтельствованій, подписанные всѣми свидѣтельствовавшими лицами и депутатами, препровождаются по пунктамъ 1, 2 и 3, въ подлинникѣ въ губернскія врачебныя управленія на заключеніе и утвержденіе (ст. 118 и 119 т. XIII учр. врач.), или въ подлежащія мѣста и къ лицамъ для дальнѣйшаго по нимъ производства.

*) Въ случаѣ, если по этому послѣдуетъ соглашеніе съ иностранными державами, какъ это предполагается въ разсматриваемомъ нынѣ особой коммиссіей (въ Одессѣ) проэктѣ новаго карантиннаго устава.

§ 15. Акты осмотровъ, по пунктамъ: 4, 5, 6, 7, 8, 9 и, 10 и 12, въ случаѣ найденнаго во всемъ, согласно законнымъ требованіямъ, порядка, выдаются хозяевамъ и торговцамъ (съ представленіемъ краткихъ свѣдѣній о нихъ и перечневой вѣдомости врачебнымъ управленіямъ въ полугодовыхъ отчетахъ); въ случаѣ же найденныхъ отступленій отъ правилъ закона, при недоброкачественности предметовъ потребленія, или разногласія свидѣтельствовавшихъ о могущемъ произойти отъ нихъ вредѣ,—акты эти препровождаются, полицейскимъ начальствомъ, вмѣстѣ съ припечатанными образцами и пробами (25 пунк. прилож. къ ст. 68 т. XIII) въ губернскія врачебныя управленія на испытаніе и заключеніе. Съ припасами съѣстными, которые, общимъ мнѣніемъ свидѣтельствовавшихъ, будутъ признаны вредными или негодными къ употребленію, поступать согласно ст. 855, 856, 860, 865 и 875 т. XIII уст. медиц. полиц.

§ 16. Врачи, которымъ по закону подлежатъ осмотръ и свидѣтельствованіе поименованныхъ въ пунк. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 12 заведеній, людей и предметовъ торговли, получаютъ отъ полицій, городскихъ думъ или ратушъ (ст. 286 т. XI о прав. торг.) подробные списки о числѣ и мѣстахъ нахожденія постоянныхъ и на время открываемыхъ, въ селеніяхъ и городахъ, различныхъ заведеній и лавокъ, о прибывающихъ въ порты судахъ. Въ случаяхъ неполученія точныхъ и своевременныхъ свѣдѣній о числѣ и мѣстонахожденіи заведеній и предметовъ, подлежащихъ врачебно-полицейскому осмотру, равно какъ и о всѣхъ при свидѣтельствованіи оныхъ затрудненіяхъ врачи относятся во врачебныя управленія, а эти послѣднія обращаются къ надлежащимъ мѣстамъ и лицамъ о побужденіи кого слѣдуетъ къ исполненію.

Примѣчаніе 1. Дополнительное внесеніе въ Роспись, съ объясненіемъ цѣны штемпельной бумаги, заведеній, къ пунк. 4, 5 и 6 относящихся, но въ росписи не поименованныхъ или подразумѣваемыхъ подъ общимъ названіемъ: и другія подобныя,—вмѣняется въ обязанность каждому губернскому начальству, по указаніямъ врачебнаго управленія и по соглашенію торговаго и промышленнаго сословія. Относительно заведеній, изъ коихъ дозволяется продажа акцизныхъ питей, слѣдуетъ спрашивать мнѣнія мѣстнаго питейно-акцизнаго управленія.

Примѣчаніе 2. На семъ основаніи не вошедшіе въ „Роспись“ шинки, корчмы, питейные дома, должны быть отнесены къ пунк. 5 „Росписи“, въ замѣнъ кабаковъ, о коихъ вовсе не упоминается въ новомъ положеніи о питейномъ сборѣ.

§ 17. Лица, до коихъ относится употребленіе штемпельной бумаги, пріобрѣтаютъ соотвѣтственные надобности листы отъ врачебныхъ управленій, думъ, ратушъ, уѣздныхъ и городовыхъ врачей, или заблаговременно при полученіи торговыхъ свидѣтельствъ (ст. 276 т. XI о прав. торг.), или же при составленіи акта осмотра на мѣстѣ.

§ 18. Губернскія врачебныя управленія, получивъ годовой запасъ бумаги на расходъ по губерніи и шнуровыя книги для веденія отчетности, разсылаютъ потребное количество бумаги въ думы, ратуши и къ подвѣдомственнымъ врачамъ, снабжая ихъ шнуровыми тетрадями для записки прихода и расхода, какъ числа листковъ, такъ и количества выручаемыхъ денегъ.

§ 19. Остающійся запасъ бумаги, за разсылкою въ думы, ратуши и врачамъ, хранится въ уѣздныхъ казначействахъ до востребованія; въ уѣздныя же казначейства препровождаются деньги отъ сказанныхъ лицъ и мѣстъ по мѣрѣ поступленія ихъ за продажу бумаги.

20. Шнуровыя книги отъ врачебныхъ упавленій присылаются въ медицинскій департаментъ на ревизію, за истекшій годъ, въ началѣ слѣдующаго, съ удостовѣреніемъ, что всѣ деньги за то количество бумаги, какое продано, вполнѣ получены и записаны на приходъ по шнуровой книгѣ, а остатокъ бумаги состоитъ въ наличности.

Подписалъ: Директоръ медицинскаго департамента *Е. Пеликанъ.*

— Высочайшимъ приказомъ по военному вѣдомству, 2-го января, производятся: командъ внутренней стражи; Мстиславской, изъ поручиковъ въ штабсъ-капитаны ЮРИЧЪ; Климовичской, изъ подпоручиковъ въ поручики ШАМШИНЪ; Ковенскаго баталіона, изъ прапорщиковъ въ подпоручики СУКРУХО; командъ внутренней стражи: Тельшевской, изъ штабсъ-капитановъ въ капитаны ИВАНОВЪ; Шавельской, изъ штабсъ-капитановъ въ капитаны РОГОЖИНЪ; Витебскаго баталіона: изъ штабсъ-капитановъ въ капитаны ГЕТРАШЕВИЧЪ; изъ подпоручиковъ въ поручики МАСКЕВИЧЪ, изъ прапорщиковъ въ подпоручики ВЕРИГА; командъ внутренней стражи: Витебской, изъ поручиковъ въ штабсъ-капитаны МИХАЙЛОВЪ; Суражской, изъ поручиковъ въ штабсъ-капитаны НИКОНОВИЧЪ; Гродненскаго баталіона, изъ штабсъ-капитановъ въ капитаны ТОКАРЕВСКІЙ, изъ прапорщиковъ въ подпоручики: МИХАЙЛОВСКІЙ и КАТИНЪ; командъ внутренней стражи: Волковыской, изъ подпоручиковъ въ поручики ВЕЛИЧКО; Бѣльской, изъ штабсъ-капитановъ въ капитаны БАРОНОВЪ 2-й; Сокольской, изъ штабсъ-капитановъ въ капитаны УЛАНЪ-МАЛЮШИЦКІЙ; начальникъ конвойнаго отдѣленія при Виленскомъ баталіонѣ, состоящій по армейской пѣхотѣ прапорщикъ НАГАЕВЪ, въ подпоручики, съ оставленіемъ въ настоящей должности и по армейской пѣхотѣ; Минскаго баталіона, изъ поруковъ въ штабсъ-капитаны ЗЫРЯНОВЪ.

Назначается: Великолуцкаго пѣхотнаго полка, подпоручикъ КОРЧИНСКІЙ—приставомъ 4-го стана Кобринскаго уѣзда, съ зачисленіемъ по армейской пѣхотѣ. (Р. Инв. N. 2)

— Г. министромъ внутреннихъ дѣлъ старшій совѣтникъ Могилевскаго губернскаго правленія, статскій совѣтникъ НЕСМѢЛОВЪ— уволенъ отъ службы, по прошенію, съ назначеніемъ ему ГОСУДАРЕМЪ ИМПЕРАТОРОМЪ, по всеподданнѣйшему докладу статсъ-секретаря Валуева, пенсіи по 800 р. въ годъ; на мѣсто Несмѣлова, старшимъ совѣтникомъ, назначенъ совѣтникъ того же правленія, статскій совѣтникъ ОКОЛОВИЧЪ, а на мѣсто Околовича—совѣтникъ Ярославскаго губернскаго правленія надворный совѣтникъ КЛИРИКОВЪ. (Мог. Г. В. N.)

Въ Именномъ Высочайшемъ указѣ, данномъ правительствующему сенату, 13 января, изображено: „Снисходя къ прошенію попечителя Виленскаго учебнаго округа, дѣйствительнаго статскаго совѣтника князя *Ширинскаго-Шихматова*, Всемилостивѣйше увольняемъ его вовсе отъ службы, по разстроенному здоровью.“

(С. Поч. N. 16).

Назначаются: По Генеральному Штабу генералъ-адъютантъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА генералъ-лейтенантъ *Фроловъ* — присутствующимъ въ правительствующемъ сенатѣ, съ оставленіемъ въ званіи генералъ-адъютанта и въ генеральномъ штабѣ. По пограничной стражѣ: Вержболовской бригады сей стражи капитанъ *Моденовъ*— начальникомъ 3-го стана Ковенскаго уѣзда, съ зачисленіемъ по армейской кавалеріи, ротмистромъ.

(Р. И. N. 15).

Послѣднія оффиціальныя донесенія изъ Варшавы.

Изъ военнаго журнала, напечатаннаго въ N 9 „Русск. Инв.“ *), извѣстно, что въ Плоцкой и Варшавской губерніяхъ вовсе не слышно о появленіи шаекъ. Полученный нынѣ военный журналъ сообщаетъ, что въ Плоцкой губерніи г. Бѣжунь и двѣ гмины Садлово и Коссеминъ подали адресы; изъ шаекъ добровольно возвратилось въ Бѣжунь 25 человѣкъ, въ Журоминъ 34 и въ двѣ гмины Полятово и Хромаково 19 человѣкъ,—всѣ они приняли присягу на вѣрноподданство.

Въ сѣверныхъ уѣздахъ Люблинской губерніи: Сѣдлецкомъ, Бяльскомъ, Станиславовскомъ и части Радзинскаго, въ видахъ окончательнаго водворенія спокойствія, введено раздѣленіе на станы. Въ составъ стана входитъ отъ 3 до $2\frac{1}{2}$ тысячъ дворовъ.

Вообще въ Люблинской губерніи большихъ шаекъ нѣтъ; встрѣчи же мелкихъ партій мятежниковъ происходили:

4 января, отрядъ отъ войскъ Кіевскаго военнаго округа, подъ начальствомъ Новгородскаго драгунскаго полка капитана Бурдіани ($\frac{1}{2}$ эскадрона и 25 казаковъ), настигъ между Хелмомъ и Свиржею, у д. Рудни, партію изъ 50 всадниковъ. Мятежники потеряли 15 убитыми и 9 плѣнными, и у нихъ отбито 13 ружей, 10 сабель, 2 пистолета и 30 лошадей. У насъ потери не было.

7 января, высланный изъ Варшавы летучій отрядъ, подъ начальствомъ войсковаго старшины Занкисова, настигъ, близъ д. Руды-Корбутовской, остатки конной литовской шайки Врублевскаго и гналъ ихъ чрезъ Едлянку, Сосновице и Бялку (Радзынскаго уѣзда), причемъ почти вся шайка была истреблена; раненный Врублевскій успѣлъ скрыться въ лѣсу. У насъ потери не было.

На другой день, тотъ же отрядъ, слѣдуя обратно, открылъ въ Брожостувкѣ остатки шайки Линіевскаго, въ числѣ 80 пѣшихъ и 15 конныхъ. Партія эта совершенно уничтожена; 35 мятежниковъ убито, 50 раненныхъ доставлено въ Любартовъ. Кромѣ того, въ обоихъ дѣлахъ взято 13 человѣкъ въ плѣнъ. Въ дѣлѣ 8 числа у насъ ранено 2 казака.

Летучій отрядъ, высланный изъ Томашова, подъ начальствомъ поручика Гогонцова, 26 декабря, близъ Краснобрѳда, встрѣтилъ партію мятежниковъ въ 30 человѣкъ. Мятежники потеряли 3 убитыми и 3 ранеными, у нихъ взято 7 ружей, 2 сабли и 9 лошадей. У насъ потери не было.

Летучій отрядъ, посланный изъ Венгрова къ м. Стердыни, подъ начальствомъ штабсъ-капитана 2 стрѣлковаго баталіона Добрынина, 28 декабря, близъ с. Голендерни открылъ въ лѣсу, зарытый въ землѣ, значительный складъ оружія и другихъ боевыхъ принадлежностей, а именно: ружей 126, пистолетовъ 11, боевыхъ патроновъ 1,060, англійскаго пороху до 50 пачекъ, нѣсколько сабель, штыки, ножи и проч.

Кромѣ того, по достовѣрнымъ свѣдѣніямъ, полученнымъ изъ Австріи, шайка изъ 60 конныхъ мятежниковъ, подъ начальствомъ Коморовскаго, пользуясь замерзшими болотами и рѣками, вступила, $^{5}/_{17}$ января, изъ Жолкевскаго округа въ царство Польское, но $^{7}/_{19}$ января была разбита и разсѣяна; предводитель шайки убитъ.

У Красноброда была разбита другая шайка подъ начальствомъ Цвѣка; мятежники бѣжали въ Галицію, гдѣ и были арестованы австрійскими мѣстными властями.

(Рус. Инв. N 11)

ЧАСТЬ НЕОФФИЦІАЛЬНАЯ.

Всѣми правительствами давно уже сознана потребность точнаго знанія числа населенія страны, какъ вообще, такъ и въ каждой изъ отдѣльныхъ ея мѣстностей. Статистика и этнографія давно получили особенное значеніе, какъ науки, способствующія правительству узнать дѣйствительныя нужды края и воспособлять жителямъ, соотвѣтственно ихъ потребностямъ. Вотъ почему признана всѣми необходимость точнѣйшаго распредѣленія жителей, по сословіямъ, народностямъ, вѣроисповѣданіямъ, родамъ занятій и пр. У насъ, въ Россіи, постоянно обращалось на эти предметы вниманіе, и статистика, съ каждымъ годомъ, дѣлаетъ все большіе успѣхи. Но мы должны сознаться, что въ здѣшнемъ краѣ, не смотря на благія предначертанія правительства, не смотря на благородныя усилія частныхъ лицъ, дѣло статистики не могло подвигаться впередъ. Преграды заключались въ мѣстной неурядицѣ и упущеніяхъ по многимъ частямъ мѣстной администраціи. Чтобы убѣдиться въ этомъ довольно указать на слѣдующіе факты. Не смотря на то, что еще такъ недавно была произведена X народная перепись, что по окончаніи оной дѣлалась мѣстная повѣрка посредствомъ особо назначенныхъ для сего чиновниковъ, мы имѣли постоянныя доказательства, что лицъ незаписанныхъ въ окладъ остается весьма значительное число, какъ изъ бывшей шляхты, недоказавшей правъ своихъ на дворянство, такъ и изъ другихъ сословій. Послѣднія же событія положительно убѣждаютъ, что тысячи людей жили до 1862-го года безъ всякихъ письменныхъ видовъ, или же съ фальшивыми документами, и тѣмъ преграждали путь къ отысканію и преслѣдованію людей злонамѣренныхъ.

* См. N. 7 „Вил. Вѣстника.“

Упомянемъ еще объ евреяхъ. Кто напр. повѣритъ, чтобы въ Вильнѣ, гдѣ населеніе евреевъ даже наглядно превосходитъ христіанское, по ревизскимъ сказкамъ считалось ихъ только около 9000 муж. п.? Дознано по опыту, что большая часть представленныхъ въ рекруты во время наборовъ, всегда была изъ прописныхъ, о коихъ только по этому случаю представлялись ревизскія сказки. При производствѣ X народной переписи, въ одномъ мѣстечкѣ Виленской губерніи, гдѣ еврейское общество состояло изъ 369 м. и 441 ж. пола душъ, по сказкамъ показано было, что въ продолженіи 8 лѣтъ, т. е. съ 1850 по 1858, родился 1 еврей!

Вотъ почему всѣ статистическія данныя о населеніи здѣшняго края такъ невѣрны и несогласны съ выводами, давно опредѣленными наукою. Вотъ почему число населенія по сословіямъ никогда не согласуется съ числомъ населенія по вѣроисповѣданіямъ и послѣднее всегда превосходитъ первое.

Въ ряду мудрыхъ, энергическихъ мѣръ, принятыхъ для умиротворенія края и возстановленія законнаго порядка, циркулярное предложеніе г. главнаго начальника края о составленіи обывательскихъ книгъ и приведеніи въ положительную извѣстность всѣхъ лицъ, постоянно или только временно проживающихъ въ краѣ, имѣло особенное благодѣтельное, по своимъ послѣдствіямъ, значеніе.

Для уничтоженія крамолы, необходимо было узнать: кто принимаетъ въ ней большее или меньшее участіе; а этого, безъ приведенія въ точную извѣстность жителей, достигнуть было бы рѣшительно невозможно.

И нынѣ, когда приняты были рѣшительныя мѣры и когда уже не осталось болѣе никакой возможности хотя единому человѣку укрываться по прежнему отъ зоркихъ взоровъ правительства, къ мѣстнымъ властямъ стали являться сотни людей, безъ законныхъ документовъ, доказывающихъ права ихъ происхожденія, живщихъ, Богъ знаетъ гдѣ и какъ, но никѣмъ нетревожимыхъ и пользовавшихся снисхожденіемъ полиціи.

Со введеніемъ обывательскихъ книгъ всѣмъ прежнимъ злоупотребленіямъ будетъ положенъ рѣшительный предѣлъ; прегражденъ путь праздношатательству и подлогамъ. Всякій, получивъ законный видъ и не имѣя поэтому надобности скрываться во тмѣ, будетъ имѣть возможность снискать себѣ хлѣбъ честнымъ трудомъ; злоумышленниковъ же и вообще злонамѣренныхъ людей правительство всегда будетъ имѣть возможность отыскать.

Казалось бы, чего много желать людямъ, искренно, не на словахъ только, а на дѣлѣ любящимъ свой край, выше всего поставляющимъ счастіе и благоденствіе страны; но поэтому-то именно подобныя рѣшительныя мѣры и не понравились людямъ, эгоистическіе, своекорыстные виды которыхъ достаточно уже разоблачены. Они почуяли, что со введеніемъ этихъ книгъ, имъ придется проститься съ своими злоумышленными происками, клонящимися къ уничтоженію всякаго порядка; они почуяли, что отнынѣ, какъ отдѣльныя лица, такъ и цѣлыя сословія, ограждены будутъ отъ пролетаріата; что немыслимо болѣе погруженіе страны въ пучину анархіи, когда водворенъ порядокъ—и поэтому, въ послѣдней своей агоніи, они рѣшились еще разъ испытать свои силы и стали распространять въ народѣ разные нелѣпые слухи, съ цѣлію возбудить недовѣріе и неудовольствіе къ распоряженіямъ правительства. Но здравомысліе народа не повѣрило этимъ безсмысленнымъ выдумкамъ злонамѣренныхъ людей, которыхъ не минуетъ праведный судъ.

Мы вполнѣ увѣрены, что жители Западнаго края, послѣ тяжкихъ бѣдствій, ими только что испытанныхъ, въ виду тѣхъ горькихъ плодовъ, которые принесла злоба однихъ и легкомысліе другихъ, не поддадутся болѣе никакимъ проискамъ; не соблазнятся никакими искушеніями совратить ихъ съ единственнаго законнаго и вмѣстѣ съ тѣмъ разумнаго пути, по которому мы всѣ должны шествовать, если только отъ глубины души желаемъ счастія нашему краю, которое безъ порядка не мыслимо, какъ немыслима жизнь безъ времени, вселенная безъ пространства.

Намъ сообщаютъ слѣдующія телеграммы отъ Бѣльскаго Благороднаго Собранія съ отвѣтами на нихъ.

Намѣстнику Царства-Польскаго графу Бергу.

Члены Бѣльскаго Благороднаго Собранія, встрѣчая Новый Годъ, съ искреннимъ сочувствіемъ и признательностію къ дѣйствіямъ вашимъ по умиротворенію края, желаютъ вамъ полнаго успѣха.

Предводитель *Лыкотинъ.*

Отвѣтъ.

Членамъ Бѣльскаго Благороднаго Собранія.

Чувствительно благодарю васъ, господа, за поздравленіе и желаніе скорѣйшаго умиротворенія Польши, къ чему употребляю всѣ мои усилія. Графъ *Бергъ.*

Главноначальствующему въ западныхъ губерніяхъ генералу Муравьеву.

Члены Бѣльскаго Благороднаго Собранія, съ совершенною признательностію за подвигъ самоотверженія, подъятый вами для умиротворенія западнаго края, встрѣчая Новый Годъ, желаютъ, чтобъ имя ваше повторялось изъ рода въ родъ съ благодарностію въ Россіи. Предводитель *Лыкотинъ.*

Отвѣтъ.

Бѣльскому предводителю Лыкотину.

Прошу васъ передать членамъ Бѣльскаго Благороднаго Собранія мою душевную благодарность за добрую память, привѣтъ и лестное для меня заявленіе.

Высоко цѣню сочувствіе моихъ соотчичей; оно постоянно поддерживало силы мои въ трудахъ для умиротворенія здѣшняго края, въ которомъ мятежъ съ помощію Божіею и при дѣйствіи доблестнаго нашего войска окончательно подавленъ.

Генералъ *Муравьевъ.*

Вице-канцлеру князю Горчакову.

Члены Бѣльскаго Благороднаго Собранія, встрѣчая Новый Годъ, выражаютъ искреннюю благодарность за громкое, твердое слово, которымъ вы огласили Европѣ завѣтную мысль обожаемаго Монарха—честь и нераздѣльность Россіи.

Предводитель *Лыкотинъ.*

Отвѣтъ.

Бѣльскому предводителю Лыкотину.

Сердечно благодарю за оказанную мнѣ честь. *Горчаковъ*

(Мос. Вѣд. N. 14).

Въ N 267 „Русск.-Инв.“ (1863 г.) было заявлено о предложеніи православной шляхты Рогачевскаго уѣзда, Могилевской губерніи, сформировать конную сотню, и о разрѣшеніи ей исполнить это вмѣстѣ съ старообрядцами той же губерніи. По полученному нынѣ донесенію, 21 декабря вступила въ Могилевъ полусотня казаковъ, сформированная изъ старообрядцевъ Гомельскаго уѣзда, а 27 декабря прибыла туда же и 2-я полусотня, сформированная изъ православной шляхты Рогачевскаго уѣзда. Люди этихъ полусотенъ, какъ доноситъ командующій войсками въ Могилевской губерніи, генералъ-лейтенантъ Грунтъ, бодры, здоровы, обмундированы отлично; сбруя и лошади также хороши. (Рус. Инв. N 11).

Въ „Indépendance Belge“ напечатано:

Въ засѣданіи французскаго законодательнаго корпуса, бывшемъ 30 января, окончились пренія объ адресѣ. Оставалось обсудить еще два вопроса: польскій и римскій. По поводу перваго изъ нихъ, то есть

польскаго вопроса, были сказаны двѣ замѣчательныя рѣчи. Г. Жюль Фавръ, сказавъ, что въ томъ изолированномъ положеніи, въ которомъ находится Франція, безуміемъ было бы затѣять войну изъ за Польши, требовалъ по крайней мѣрѣ разрыва оффиціальныхъ сношеній съ державой, которую рѣчь самаго императора обвиняла въ нарушеніи права и трактатовъ. Эту же мысль г. Пеллетанъ еще прежде того защищалъ. Г. Руэ опровергъ ее въ выраженіяхъ, указывающихъ на совершенную солидарность идей правительства съ идеями коммиссіи. Восхваливъ предложеніе императора о созваніи европейскаго конгреса, г. Руэ присовокупилъ, что рѣшеніе этого вопроса слѣдуетъ предоставить времени и нравственному вліянію Франціи.

И такъ нынѣ ясны намѣренія французскаго правительства. Императорская политика только что произнесла свое послѣднее слово,—слово, которое гласитъ, „что войны изъ-за Польши не будетъ.“ Годъ тому назадъ мы это предсказывали Польшѣ и неблагоразумнымъ ея друзьямъ, которые дерзновенно ободряли ее продолжать кровавую и неравную борьбу, обнадеживая ее въ посредничествѣ, которое никакимъ образомъ не могло состояться. Поправка была отвергнута и принята была редакція коммиссіи, ею же самой измѣненная.

Очередь дошла затѣмъ до Римскаго вопроса и до поправки, требовавшей очищенія Рима отъ французскихъ войскъ. Г. Геру развилъ это предложеніе, которое было отвергнуто большинствомъ 218 голосовъ противъ 12.

Весь адресъ принятъ наконецъ большинствомъ 234 голосовъ противъ 12.

— Корреспондентъ „Русс. Инв.“ изъ мѣстечка Уцяны, Вилькомірскаго уѣзда, между прочимъ, пишетъ отъ 25 декабря слѣдующее: Предположеніе мое, выраженное въ прошедшемъ письмѣ, оправдалось: мы возвращаемся на постоянныя квартиры наши, и находимся теперь на маршѣ изъ Вилькоміра къ Ново-александровской станціи желѣзной дороги.

Случаю угодно было, чтобы я пришелъ въ Уцяны именно въ тотъ день, когда еще одинъ мятежный предводитель попалъ въ наши руки; этотъ господинъ—Сова, о которомъ я уже писалъ вамъ, и теперь хочу сказать нѣсколько словъ, вѣроятно, заключительныхъ, такъ какъ дѣйствія его привели его къ неминуемой казни.

Личность, составившая себѣ въ Вилькомірскомъ уѣздѣ извѣстность подъ именемъ Совы, есть бывшій студентъ Червинскій, сынъ помѣщика Могилевской губерніи, 24 лѣтъ отъ роду; онъ воспитывался въ корпусѣ горныхъ инженеровъ, потомъ поступилъ въ с.-петербургскій университетъ, а оттуда, кажется, послѣ непродолжительнаго пребыванія, перешелъ въ технологическій институтъ.

Въ мартѣ Червинскій отправился въ Инфляндію вмѣстѣ съ артиллерійскимъ офицеромъ Кельчицкимъ, который, командуя шайкой мятежниковъ, застрѣлился при нападеніи на нее русскаго войска; Червинскій попалъ въ руки войска. Онъ говоритъ, что явился добровольно, но изъ обстоятельствъ дѣла, имъ самимъ разсказанныхъ, видно, что онъ и товарищи его были окружены со всѣхъ сторонъ крестьянами, и желая спастись, объявили, что идутъ явиться къ начальству. На этомъ Червинскій основывалъ свое право— быть совершенно прощеннымъ, но надежды эти оказались, что весьма понятно, неосновательными; его посадили въ Динабургскую крѣпость, и, говоритъ онъ, кажется, присудили къ каторжной работѣ.

Въ виду перспективы, такой неутѣшительной, онъ рѣшился бѣжать, и, надо отдать ему справедливость, исполнилъ это очень ловко. Одѣвшись въ купленное у сторожа старое солдатское платье, онъ вышелъ изъ тюрьмы вмѣстѣ съ жандармами, дѣлавшими тамъ повѣрку, никѣмъ неузнанный, никѣмъ неостановленный, и отправился пѣшкомъ въ Петербургъ, гдѣ, говоритъ, пробылъ только два дня, ибо не нашелъ своихъ знакомыхъ.

Между тѣмъ, ходъ событій сдѣлалъ всякія мятежныя попытки въ Инфляндіи невозможными, и Червинскій рѣшился перейти въ мѣстность, для того болѣе удобную, въ Ковенскую губернію; онъ поступилъ въ партію Вржесневскаго, инженернаго офицера; это было уже въ іюлѣ.

Вскорѣ Вржесневскій передалъ Червинскому шайку въ 24 человѣка конныхъ и 1,200 рублей на содержаніе ея; къ концу сентября Червинскій, принявшій имя Совы, пріобрѣлъ уже въ Вилькомірскомъ уѣздѣ извѣстность убійствами.

Я не могъ не замѣтить Совѣ, что выборъ момента, въ который онъ началъ дѣйствовать, даетъ мнѣ право заключить, что имъ всего менѣе руководили политическія убѣжденія; что его побуждала, вѣроятно, страсть къ грабежу и убійству, такъ какъ время, когда начались его похожденія, было временемъ начала полной деморализаціи инсургентовъ, временемъ, когда несостоятельность шаекъ ясно обозначилась, и когда, потерявъ политическое значеніе, они превратились въ бродягъ, въ разбойниковъ.

— „Сидя въ тюрьмѣ, отвѣчалъ Червинскій, я вообще не имѣлъ никакого понятія о положеніи края, и думалъ, что дѣло наше ведется съ такимъ же увлеченіемъ и энергіей, какъ въ началѣ. Я вообще очень разочаровался, прибавилъ онъ; я надѣялся, что одного прихода нашего въ деревню будетъ довольно, чтобы населеніе ея возстало поголовно и соединилось съ нами, а вмѣсто того, мы вездѣ встрѣчали, если не преданность русскимъ, то страхъ и трепетъ при нашемъ видѣ.“

„Положеніе наше безвыходное, продолжалъ Сова; не только за-границу, но и въ Польшу пробраться нѣтъ никакой возможности; перебиваясь со дня на день, я продолжалъ дѣйствовать сегодня только потому, что дѣйствовалъ вчера!“

Къ этому разсказу Совы о его похожденіяхъ я прибавлю, что шайка его совершенно уничтожена командою казаковъ донскаго N. 42 полка, подъ начальствомъ есаула ихъ, Грекова, 22-го декабря; вслѣдъ за убійствомъ цѣлаго семейства въ Липагиряхъ, шайку настигли эти казаки, и зажгли сарай, въ которомъ мятежники находились; когда они выскочили оттуда, казаки бросились на нихъ въ шашки и вся шайка была изрублена; трое спаслись тѣмъ, что притворились мертвыми, и между ними былъ Сова.

На другой день 16 человѣкъ солдатъ 3-й роты Уфимскаго пѣхотнаго полка, слѣдуя въ Уцяны съ переселенцами, замѣтили три подозрительныя личности: двухъ схватили, третій пустился бѣжать; преслѣдуя его, солдатикъ, желая облегчить себя, сбрасывалъ постепенно все платье, и хоть пробѣжалъ по морозцу въ одной рубахѣ, за то взялъ—Сову! (Нар. Бог. N. 7).

Справочная сложная цѣна на провіантъ, фуражъ и пр. по ковенской губерніи.

	Р.	К.
Муки четверть 8-четв. мѣры безъ мѣшка - - - -	5	39
Ржи ч. 7 п. 20 ф. вѣс. безъ мѣшка	5	2
За перемолъ - - - -	„	37
Крупъ чет. безъ мѣшка:		
Овсянныхъ - -	9	35
Ячныхъ - - -	7	85
Ячменя четверть - - -	4	97
Четверть овса безъ мѣшка - -	3	28
Сѣна пудъ - - - -	„	38
Соломы пудъ - - - -	„	18
Горячаго вина обык. ведро -	3	25
Пудъ мяса - - - -	2	37
Холщев. четвертной мѣшокъ -	„	32
Плата за ден. раб. одному чел. -	„	49
Плата за ден. раб. одн. ч. съ лош. -	„	98
Соли пудъ - - - -	„	85

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

АМЕРИКА.

Нью-Йоркъ 4-го января. Сѣверъ съ каждымъ днемъ все болѣе укрѣпляется въ довѣріи къ своимъ силамъ, потому что Югъ самъ ужъ начинаетъ сознаваться въ безнадежности своего положенія. Южныя газеты съ горестью и ненавистью отзываются о тѣхъ людяхъ, которые повергли Югъ въ бездонную глубину бѣдствій. Хотя гордость мѣстнаго патріотизма и раздраженія противъ побѣдоноснаго противника не позволяютъ недовольнымъ на Югѣ выражать желаніе объ окончаніи войны, однако ихъ образъ выраженій все-таки служитъ явнымъ отголоскомъ того убѣжденія, что война не можетъ спасти конфедерацію даже и въ томъ случаѣ, если нѣкоторые отдѣльные успѣхи отсрочатъ роковой окончательный результатъ. Насильственныя мѣры, которыя долженъ принимать Джефферсонъ Девисъ для поддержанія своей власти, а, если можно, и для уменьшенія финансовыхъ бѣдствій страны, осуждаются даже преданными ему ричмондскими газетами, оппозиціонныя же открыто и рѣзко называютъ распоряженія его деспотическими. О законѣ, въ силу котораго набираются въ военную службу всѣ люди, способные носить оружіе, не исключая и лицъ, уже замѣнившихъ себя въ арміи цѣною большихъ денежныхъ пожертвованій, газета „Richmond Whig“ говоритъ слѣдующее: „Правительство и Конгрессъ точно помѣшались. Если этотъ законъ будетъ приведенъ въ исполненіе, то первымъ послѣдствіемъ его будетъ общій голодъ— потому что земледѣліе у насъ совершенно погибнетъ“. Такого рода сознаніе доказываетъ, какъ глубоко вкоренилось въ населеніи Юга раздраженіе противъ правительства. „Наше войско“—говоритъ „Ричмондская газета“—„нѣсколько мѣсяцевъ сряду владѣло Лукоутъ-Моунтеномъ и Муссіонари-Риджемъ, а между тѣмъ не могло держаться противъ непріятеля, который въ нѣсколько дней сдѣлалъ Чаттануту неприступною, не смотря на относительную слабость ея природныхъ укрѣпленій. Изъ газетъ, которыя такимъ образомъ не скрываютъ болѣе неудачъ арміи, видно также, что армія эта носитъ въ себѣ зародышъ разложенія. Число дезертировъ простирается уже до 200,000. Недостатокъ въ одеждѣ, обуви и съѣстныхъ припасахъ ускоритъ еще, въ теченіе зимы, ея погибель. Не смотря на добровольную или вынужденную готовность одной части южнаго населенія съ самоотверженіемъ помогать страждущимъ солдатамъ, положеніе ихъ не многимъ можетъ быть улучшено, потому что единственный, оставшійся до сихъ поръ, источникъ средствъ почти совершенно изсякъ. Финансовая нужда дошла до того, что всѣ предложенія уменьшить ее приведутъ къ объявленію государственнаго банкрутства. Къ этому присоединяется еще неблагопріятное дѣйствіе, произведенное прокламаціей объ амнистіи: теперь уже не подлежитъ сомнѣнію что она породитъ партію, враждебную господствующей аристократіи изъ рабовладѣльцевъ, и что эта партія, въ слѣдъ за прекращеніемъ деспотизма Джефферсона Девиса и его приверженцевъ, съ радостью купитъ миръ цѣною пожертвованія рабствомъ. Нищета, въ которую аристократія рабовладѣльцевъ повергла неимущіе классы на Югѣ, произвела разрывъ между этими двумя частями населенія. Готовность, съ которою тысячи южныхъ военноплѣнныхъ принимаютъ амнистію президента, можетъ служить наилучшимъ тому доказательствомъ. Разстройство демократической партіи на Сѣверѣ все возрастаетъ, и потому газета „New-York-Herald“, старающаяся въ принципѣ только слѣдить за общественнымъ мнѣніемъ и рабски ему подчиняться, отказалась отъ защиты невольничества и признаетъ его окончательно погибшимъ.

ФРАНЦІЯ.

Въ засѣданіи законодательнаго корпуса 19 января, предметомъ преній было, какъ мы уже говорили, улучшеніе быта рабочихъ классовъ во Франціи. Вотъ нѣсколько подробнѣйшихъ соображеній по этому поводу. Пренія 19 января имѣютъ весьма скромную, на первый взглядъ, задачу; они не взволнуютъ политическихъ страстей, не поколеблютъ спокойствія въ Европѣ, и чисто-политическій интересъ, связанный съ ними, весьма ничтоженъ. Имперіалистское большинство, наполняющее палату, могло рукоплескать ораторамъ оппозиціи, не подвергаясь за это опасности попасть въ немилость; оппозиція могла радоваться, что въ средѣ большинства едвали не въ первый разъ обнаружилось полное сочувствіе мнѣніямъ гг. Даримона и Оливье. Даже герцогъ Морни, президентъ палаты, воспользовался случаемъ заявить торжественно, что полное согласіе господствовало въ этотъ день между большинствомъ и членами оппозиціи, что даже онъ, герцогъ Морни, вполнѣ раздѣляетъ идеи и чувства гг. Даримона, Жюля Симона и всѣхъ прочихъ членовъ оппозиціи, подписавшихъ поправку, о которой шла рѣчь. Тѣмъ не менѣе, предметъ этихъ преній, столь отдаленный отъ живыхъ политическихъ интересовъ, весьма важенъ для настоящаго, несравненно важнѣе для будущаго и, во всякомъ случаѣ, занимаетъ одно изъ первыхъ, если не первое мѣсто въ ряду идей современнаго человѣчества и въ ряду тѣхъ благъ, съ достиженіемъ которыхъ должны много измѣниться видъ, характеръ и состояніе человѣческихъ обществъ.

Вопросъ шелъ о положеніи рабочаго класса. Извѣстно, какого рода разрѣшеніе получалъ этотъ вопросъ до сихъ поръ на французской почвѣ. Онъ породилъ соціализмъ, со всѣми его утопіями и заблужденіями. Онъ развилъ доктрину, взиравшую на государство, обязанное пещись о каждой потребности, уничтожать каждое зло, кормить каждаго голоднаго, помогать каждому несчастному. Не позабыты еще тѣ идеи, во имя которыхъ выступилъ французскій пролетаріатъ въ 1848 году, и которыя съ полною искренностью провозглашали люди, по своему желавшіе добра французскому пролетарію. Французскіе соціалисты 1848 года думали создать изъ государственнаго союза людей такую силу, которая заглушала бы и подавляла всякое индивидуальное развитіе.

Съ тѣхъ поръ прошло пятнадцать лѣтъ. И вотъ, когда выступилъ на сцену вопросъ о положеніи рабочихъ классовъ, въ средѣ представительнаго собранія Франціи не раздалось ни одного голоса, который напомнилъ бы намъ идеи 1848 года. Когда президентъ законодательнаго корпуса, подводя итогъ преніямъ, замѣтилъ, что соціалистскія идеи отвергаются французскими рабочими, Жюль Фавръ, наиболѣе радикальный изъ оппозиціонныхъ депутатовъ, нашелъ нужнымъ добавить: „и нами также!“

Соціализмъ, отвергнутый, въ самомъ началѣ, здравымъ смысломъ англійскаго народа, никогда неимѣвшій особенно жаркихъ приверженцевъ между трудолюбивыми, смирными и честными нѣмцами, кажется, похороненъ теперь и во Франціи. Жюль Симонъ, одинъ изъ главныхъ авторитетовъ во всемъ, что касается положенія французскихъ рабочихъ классовъ, увѣряетъ, что рабочіе ожидаютъ улучшенія своей участи не отъ благодѣяній сверху, а отъ развитія своей собственной энергіи, отъ своего образованія и отъ снятія тѣхъ стѣсненій для ихъ свободы, которыя своимъ происхожденіемъ обязаны предразсудкамъ стараго времени. Теперь и для французовъ, для этихъ крайнихъ поборниковъ доктрины правительственнаго вмѣшательства во всевозможныя дѣла, стало ясно, что судьба народа можетъ быть тѣмъ скорѣе и тѣмъ дѣйствительнѣе улучшена, чѣмъ менѣе отдѣльная личность будетъ стѣснена въ своихъ дѣйствіяхъ, чѣмъ менѣе она будетъ ждать помощи свыше, и чѣмъ болѣе будетъ надѣяться на свои собственныя силы.

Англичане давно уже поняли, что свобода труда— лучшее лекарство отъ всѣхъ общественныхъ болѣзней. Благодаря своей свободѣ, англичане хотя медленными, но вѣрными шагами идутъ къ излеченію отъ пролетаріата. При тѣхъ благодатныхъ условіяхъ, которыми пользуются англичане, у нихъ раньше, чѣмъ гдѣ-либо, развилось и окрѣпло ассоціаціонное движеніе въ средѣ рабочихъ, и въ настоящее время до трехъ милліоновъ низшаго класа числится въ составѣ многочисленныхъ ассоціацій, изъ которыхъ нѣкоторыя владѣютъ весьма значительными суммами. Каждый англійскій работникъ, дѣлаясь членомъ кооперативнаго общества, получаетъ возможность быть обезпеченнымъ. Недавно движеніе подобнаго же рода обняло значительную часть Германіи. Всѣ эти учрежденія основаны на принципѣ взаимной помощи, то-есть, на томъ самомъ принципѣ, во имя котораго люди соединяются въ общества. Ассоціація англійская нимало не обнаруживаетъ покушеній на личную свободу человѣка, какъ это было въ прежнихъ соціалистскихъ теоріяхъ французовъ; напротивъ, она старается доставить человѣку возможность пользоваться свободою въ тѣхъ размѣрахъ, въ какихъ это возможно при существующихъ для того условіяхъ.

Поворотъ совершился въ умахъ французовъ. Они уже не требуютъ и не ждутъ всего отъ государства. Они говорятъ государству: „предоставь намъ свободу устроивать наши частныя дѣла по нашему усмотрѣнію; помогай намъ, гдѣ нашихъ силъ будетъ мало, но не мѣшай намъ развивать нашу энергію, нашу личную дѣятельность— и мы увѣрены, что наше благосостояніе быстро поднимется. До сихъ поръ мы требовали отъ тебя очень многаго. Откажись отъ невозможнаго, отъ излишняго— и намъ, и тебѣ будетъ лучше.“

Когда въ убѣжденіяхъ французовъ падаетъ система всепроникающаго гувернаментализма, когда въ идеяхъ этого народа разъясняются истинныя идеи о свободѣ личнаго труда, то недолго ждать видимаго, полнаго и дѣйствительнаго торжества ихъ во Франціи. Тогда раціональное положеніе рабочаго класа явится, въ дѣйствительности, лучшимъ лекарствомъ отъ многихъ общественныхъ золъ.

Законодательный Корпусъ, въ засѣданіи 20-го января, разсмотрѣлъ вопросъ о децентрализаціи и о самоуправленіи общинъ. Поправка оппозиціи по этому вопросу отличалась умѣренностью какъ въ содержаніи,

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AMERYKA.

New-York, 4 stycznia. Związkowi dzień po dniu coraz większego nabierają przekonania o ostatecznéj przewadze sił swoich, albowiem oderwańcy sami już poczęli odsłaniać rozpaczliwy stan swojéj sprawy. Dziennikarstwo południowe przemówiło z goryczą i nienawiścią o ludziach, co kraj w bezdenną otchłań niedoli wtrącili. Jakkolwiek duma patrjotyzmu miejscowego i żal do tryumfującego nieprzyjaciela, jeszcze niedaje rozjątrzonym na swych przywódców oderwańcom powiedzieć, iż pragną końca wojny; wszelako w ich odezwach nietrudno dosłyszeć głosu przekonania, że wojna niezdoła ocalić konfederacji, chociażby nawet chwilowe powodzenia dały możność oddalenia na czas jakiś ostatecznego niefortunnego rozwiązania. Przeciwko gwałtownym środkom, do których uciekać się musiał Jefferson Davis, aby się utrzymać przy władzy, a nadto o ile można, powstrzymać klęski spadające na interesa materjalne kraju, wystąpiło nawet przychylne mu dotąd dziennikarstwo w Richmond; prasa zaś opozycyjna otwarcie i dobitnie środki te nazywa despotycznemi. Tak np. prawo, które upoważniło zagarniać do służby wojskowéj wszystkich zdolnych do noszenia broni, niewyłączając nawet takich osób, co kosztem ogromnych ofiar pieniężnych wystarały się dla siebie zastępców w szeregach,—prawo to natchnęło gazecie „Richmond Whig“ następujące słowa: „Rząd i kongres na prawdę stracił głowę. Jeżeli takie prawo otrzyma moc obowiązującą, to najpierwszym jego skutkiem będzie głód powszechny, bo rolnictwo całkiem u nas runie.“ Takiego rodzaju wyznania dowodzą, iż rozdrażnienie przeciwko rządowi głęboko zapuściło korzenie w umysłach ludności Południa. „Wojska nasze, powiada „Gazeta Richmondzka,“ przez kilka miesięcy miały w ręku Lukowt - Mountain i Mussionary-Ridge, a jednak niemogły dotrzymać placu nieprzyjacielowi, który w ciągu kilku dni względnie słabą z natury Chattanoogę uczynił niezdobytą warownią.“ Z tychże dzienników, które przestały już ukrywać niepowodzenia wojsk swoich, dojrzeć można, iż siły zbrojne Południa noszą w sobie pierwiastek rozkładu. Liczba zbiegów z pod chorągwi wynosi już około 200,000. Brak odzieży, obuwia, żywności, przyśpieszy w ciągu zimy zgubę armji. Jakkolwiek dobrowolnie lub z musu część ludności południowéj oświadcza się z poświęceniem nieść pomoc cierpiącym żołnierzom, niewiele jednak przyczynić się może do polepszenia ich losu, gdyż jedyne jakie pozostało źródło zasobów, już prawie całkiem się wyczerpało. Nędza stanu finansów doszła do tego stopnia, że wszelkie zabiegi dla zapobieżenia jéj choćby w części, doprowadzą do ogłoszenia bankructwa skarbu publicznego. Dodać jeszcze do tego należy niepomyślny wpływ sprawiony zapowiedzeniem amnestji. Teraz już nieulega wątpliwości, że proklamacja Lincolna utworzy stronnictwo nieprzyjazne panującéj arystokracji właścicieli niewolników, i że to stronnictwo wnet po runięciu despotyzmu Jeffersona Davis i jego zwolenników, z radością okupi pokój wyrzeczeniem się niewolnictwa. Nędza, do któréj arystokratyczni właściciele niewolników przywiedli klassę niezamożną na południu, zasiała tam niezgodę pomiędzy temi dwóma obozami ludności. Gotowość, z jaką tysiące jeńców południowych przyjmują amnestję prezydenta, najlepszym jest tego dowodem. Rozprzężenie tak nazwanego stronnictwa demokratycznego na Północy ciągle wzrasta, i z tego powodu gazeta „New-York-Herald,“ która śledzi tylko mniemanie publiczne i niewolniczo za niém idzie, wyrzekła się obrony niewolnictwa i ogłasza je za ostatecznie upadłe.

FRANCJA.

Na posiedzeniu ciała prawodawczego dnia 19 stycznia roztrząsano, jakeśmy już donosili, zagadnienie polepszenia bytu klassy wyrobniczéj we Francji. Dajemy tu kilka bliższych w tym przedmiocie uwag. Rozprawy d. 19 stycznia, na piérwszy rzut oka, mają bardzo skromną do traktowania sprawę; namiętności polityczne nieznajdą w nich podniety, spokojność Europy niebędzie przez nie zakłócona, a skojarzony z tym przedmiotem interes czysto polityczny bardzo lekkiéj jest wagi. Napełniająca ławice izby większość zwolenników rządu cesarskiego, mogła bez obawy zasłużenia na niełaskę, przyklaskiwać mówcom opozycji; ta ostatnia mogła się cieszyć, że bodaj po raz pierwszy w kole większości wynurzyło się przyzwolenie na zdanie pp. Darimona i Oliviera. Nawet prezydent izby, książę Morny, skorzystał ze sposobności, ażeby zapewnić uroczyście, że dnia tego najzupełniejsza zgoda panowała między większością a członkami opozycji, że nawet on sam najzupełniéj przychyla się do zdań i uczuć pp. Darimona, Juljusza Simona i wszystkich członków opozycji, którzy roztrząsaną w téj chwili poprawkę wnieśli na izbę. Pomimo jednak tego, przedmiot rozpraw politycznych bardzo jest ważnym dla teraźniejszości, nieporównanie ważniejszym dla przyszłości, a w każdym razie zajmuje jedno z pierwszych, jeżeli nie najpierwsze miejsce w pośrodku myśli zaprzątających dzisiejsze pokolenia, w szeregu wypadków szczęśliwych, których osięgnięcie znacznie wpłynie na zmianę kształtu, charakteru i bytu społeczeństw.

Roztrząsano kwestję bytu ludności wyrobniczéj. Wiadomo, jak dotychczas rozwiązywano to zagadnienie we Francji. Z niego się wywinął socjalizm w całéj pełni urojonych marzeń i błędów. Z niego powstała doktryna wystawiająca państwo jako obowiązane troszczyć się o zaspokojenie wszelkich potrzeb, niweczyć wszelkie zło, karmić każdego łaknącego, dopomagać każdemu w niedoli. Tkwią jeszcze w pamięci owe pomysły, które miotały proletarjatem francuzkim w roku 1848, a które z całą szczerością głoszone były przez ludzi, co po swojemu życzyli szczęścia ludowi francuzkiemu. Chciało się socjalistom francuzkim owéj chwili, utworzyć z politycznego związku ludzi taką potęgę, co zgnębi i zabije wszelki rozwój indywidualny.

Upłynęło lat piętnaście od téj doby, i oto, kiedy wystąpiła na widownię ciała prawodawczego Francji kwestja bytu klass roboczych, niedał się słyszeć ani jeden głos, coby nam przypominał idee roku 1848. Kiedy prezydujący ciała prawodawczego, streszczając myśl rozpraw, napomknął, że wyrobnicy francuzcy odpychają od siebie idee socjalistyczne, Juljusz Favre, najradykalniejszy pomiędzy posłami opozycyjnymi, uznał za słuszne dodać: „i my również odpychamy!“

Socjalizm, który w chwili swojego wynurzenia się potępiony został przez zdrowy rozsądek ludu angielskiego, który pomiędzy pracowitymi, spokojnymi i uczciwymi Niemcami nieznalazł zagorzałych zwolenników, teraz jak się zdaje, upadł też zupełnie we Francji. Juljusz Simon, który we wszystkiem co się ściąga do położenia klass pracujących ludu francuzkiego, jest wielką wyrocznią, utrzymuje, że wyrobnicy oczekują polepszenia swéj doli nie drogą dobrodziejstw z góry, ale drogą wytężenia swéj własnéj działalności, drogą ukształcenia siebie i usunięcia przeszkód stawianych ich swobodzie, a będących owocem przesądów w dawnych czasach zapatrywania się na rzeczy. Teraz nawet Francuzi, którzy dotąd byli najgorętszymi obrońcami doktryny mieszania się rządu do każdéj sprawy, zrozumieli, że im mniéj osoby pojedyncze będą krępowane w swych czynnościach, im mniéj będą oczekiwały pomocy z góry, im więcéj polegać będą na własnych siłach, tém szybciéj dla siebie osiągną prawdziwe polepszenie doli ludu.

Anglicy dawno już zrozumieli, że wyzwolenie pracy jest najlepszém lekarstwem na wszelkie dolegliwości społeczne. Dzięki swojéj swobodzie, Anglicy wprawdzie powolnymi, ale za to pewnemi krokami zdążają do wyleczenia się z niemocy proletarjatu. Pod wpływem przyjaznych życia społecznego warunków, które są Anglików udziałem, tam wcześniéj niż w innych stronach wywinęło się i nabrało mocy wśród klassy wyrobniczéj pojęcie stowarzyszenia się, a dzisiaj już około trzech miljonów ludności uboższéj znajduje się w składzie niezliczonych towarzystw, których pewna liczba bardzo znacznym rozporządza kapitałem. Każdy wyrobnik angielski, zostając członkiem towarzystwa wspólnéj pracy, znajduje w niém zabezpieczenie przyszłości. Niedawno ruch podobnego rodzaju rozwinął się też na znacznéj przestrzeni Niemiec. Wszystkie te instytucje zbudowane są na zasadzie wzajemnéj pomocy, czyli na téj właśnie zasadzie, która zniewala ludzi do wiązania się w społeczeństwa. W stowarzyszeniach angielskich niewidać najmniejszéj pokusy do targnięcia się na swobodę osobistą człowieka, jak to było w dawnych teorjach socjalistycznych francuzkich; i przeciwnie dana jest człowiekowi możność korzystania ze swobody w takimzakresie, jaki mu się w pewnym danym biegu rzeczy otwiera.

W umysłach Francuzów zaszła zmiana widzenia. Przestali już domagać się się i oczekiwać wszystkiego od państwa i przemawiają teraz do niego: „Daj nam swobodę kierowania swemi sprawami wedle własnego widzenia; dopomagaj nam, ilekroć siły nasze będą niedostateczne, ale nieprzeszkadzaj wzrostowi naszéj energji i działalności osobistéj, a jesteśmy przekonani, że byt nasz rychło się polepszy. Dotychczas wymagaliśmy od ciebie zbyt wielu rzeczy; usuń od siebie co jest niepodobném i zbytecznem, a nam i tobie będzie z tém lepiéj.“

Skoro w przekonaniu Francuzów upada zamiłowanie systematu powszechnéj opieki rządowéj, skoro w myślach tego narodu wyklarowują się prawdziwe pojęcia swobody pracy osobistéj, to zaiste niedługo czekać przyjdzie jak najzupełniejszéj wygranéj tych pojęć we Francji. Wówczas prawidłowy bieg żywota ludności wyrobniczéj będzie dla organizmu społecznego najskuteczniejszém na mnogie dolegliwości lekarstwem.

— Na posiedzeniu ciała prawodawczego w dniu 20-go stycznia roztrząsano sprawę decentralizacji i samorządu gmin. Poprawka opozycji w téj kwestji odznaczała się

такъ и въ формѣ. Она не требовала, чтобы право избранія меровъ было возвращено самимъ общинамъ; она ограничивалась заявленіемъ, что меры должны быть назначаемы правительствомъ не иначе, какъ изъ среды выборнаго общиннаго совѣта. Она осуждала систему городскаго управленія, существующую въ Парижѣ и Ліонѣ; но система эта до такой степени ненормальна, что она нашла противниковъ и между членами большинства. О децентрализаціи поправка упоминала лишь въ общихъ словахъ, близко подходящихъ къ редакціи адреса. Дѣло въ томъ, что по этому вопросу въ рядахъ оппозиціи существуетъ значительное разногласіе. Во время преній, демократическая партія высказалась, устами Пелльтана, только по одному вопросу: о городскомъ управленіи Парижа и Ліона. Общая защита поправки была ввѣрена маркизу д'Анделарру, принадлежащему къ правой сторонѣ оппозиціи. Лѣвая сторона едва ли осталась довольна рѣчью д'Анделарра. Самое лучшее въ ней это эпитетъ, данный имъ современнымъ французскимъ мерамъ: онъ назвалъ ихъ помощниками полицейскихъ коммиссаровъ. Рѣчь Пелльтана не лишена одушевленія и силы; всего блистательнѣе ея начало— отвѣтъ на воспоминанія Пажези о парижской коммунѣ, и заключеніе—картина соціалнаго пантеизма, къ которому приближается Франція. Замѣчательно, что правительственные коммиссары не отвѣчали ни слова на рѣчи д'Анделарра и Пелльтена; а отвѣтъ казался тѣмъ нужнѣе, что даже членъ большинства, Пажези, признавалъ необходимость преобразованій въ городскомъ управленіи Парижа и Ліона. Поправка оппозиціи была отвергнута большинствомъ 182 голосовъ противъ 62 (въ томъ числѣ *тридцать-шесть* членовъ правительственной партіи).

Въ засѣданіи 21-го января происходили пренія о законѣ общественной безопасности. Оппозиція требовала отмѣны этого закона, но поправка, предложенная ею, была отвергнута большинствомъ 203 голосовъ противъ 35. Въ защиту поправки говорили Пикапъ и Ж. Фавръ, противъ нея— президентъ государственнаго совѣта. Затѣмъ начались пренія о свободѣ печати, также по поводу поправки, представленной оппозиціею.

Подписка на новый французскій заемъ идетъ хорошо, не смотря на то, что въ день открытія ея курсъ упалъ на 66 франковъ 15 сантимовъ— пятнадцатью сантимами ниже того, по которому принимается подписка на заемъ. Къ концу биржи правительству удалось повысить курсъ до 66 фр. 45 сант.

ДУНАЙСКІЯ КНЯЖЕСТВА.

Изъ Парижа пишутъ „Крестовой газетѣ": „Теперь уже не подлежитъ сомнѣнію, что князь Куза, въ запискѣ, посланной Портѣ и великимъ державамъ, просилъ, такъ сказать, разрѣшенія измѣнить положеніе Княжествъ и провозгласить себя диктаторомъ на пять лѣтъ, путемъ государственнаго переворота, или, какъ онъ выразился, властью одного правительства (безъ содѣйствія Палатъ). Не входя въ подробности дипломатическихъ переговоровъ, мы можемъ только сообщить, что, какъ видно изъ отвѣтовъ всѣхъ державъ онѣ въ сущности и нисколько не противятся измѣненію нынѣшняго положенія дѣлъ въ Княжествахъ,— но желаютъ, чтобы оно было произведено конференціей изъ представителей державъ, подписавшихъ парижскій договоръ, а не путемъ внутренняго государственнаго переворота."

НИДЕРЛАНДЫ

— Гага, 20-го января. Краткая чрезвычайная сессія Второй Палаты два дня тому назадъ окончена. Дѣло шло объ учрежденіи шестимѣсячнаго кредита для министерства иностранныхъ дѣлъ, которое все еще управляется только временно, потому что преемникъ г. фанъ-деръ-Мезена даже не имѣется въ виду. Палата единогласно утвердила этотъ кредитъ и въ то же время весьма неохотно ассигновала деньги на покрытіе издержекъ, какія причинитъ Лимбургу усастіе его въ союзной экзекуціи противъ Даніи. Въ Палатѣ зашла снова рѣчь о томъ, что желательно было отторгнуть голландское населеніе этой области отъ Германскаго Союза; одинъ изъ членовъ даже внесъ въ протоколъ торжественное заявленіе въ этомъ смыслѣ; но большинство признало дальнѣйшія мѣры съ такою цѣлью несвоевременными и, скрѣпя сердце, ассигновало требуемые 70,000 гульденовъ. Нельзя не замѣтить кстати, что общественное мнѣніе въ Нидерландахъ— совершенно на сторонѣ Даніи.

ИТАЛІЯ.

— Туринъ 18-го января. Въ сегодняшнемъ засѣданіи Палаты Депутатовъ, министръ юстиціи Пизанелли представилъ проектъ закона объ уничтоженіи духовныхъ корпорацій и отмѣнѣ десятины въ пользу церкви. Домъ Ротшильда согласился принять на себя заемъ въ 200 милліоновъ лиръ по существующему курсу на итальянскіе фонды. Слухи объ удаленіи по этому поводу отъ дѣлъ министра-президента Мингетти не подтверждаются. Бывшій начальникъ французскаго корпуса въ Римѣ, генералъ Гойонъ, совершаетъ теперь поѣздку по Италіи, дающую газетамъ поводъ къ самымъ разнообразнымъ толкамъ.

— Папа, принимая депутацію изъ 300 католиковъ со всѣхъ странъ, поднесшихъ ему „адресъ въ вѣрности и преданности святому престолу и протестъ противъ святотатственныхъ узурпацій"— объявилъ, что онъ желаетъ передать своимъ преемникамъ наслѣдіе церкви нетронутымъ, и что, потому, не приметъ никакого соглашенія и не подпишетъ никакого трактата, противныхъ этому намѣренію. Онъ прибавилъ, что надѣется не на силу оружія, но на Провидѣніе — защитника справедливости.

— Гарибальди напечаталъ въ туринской газетѣ „Diritto" адресъ къ итальянцамъ, въ которомъ объявляетъ объ образованіи комитета единства и приглашаетъ признать его власть. Вслѣдствіе этого, газета „Diritto" запрещена и предана суду.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ДЕПЕШИ.

БУХАРЕСТЪ, среда, 27-го января. Правительство взяло назадъ проектъ закона объ организаціи арміи, который оно представило палатѣ.

ЛОНДОНЪ, четвергъ, 28-го января. Въ газетѣ „Daily-News" напечатано, что англійскія войска, въ числѣ 20—30,000 человѣкъ, поставлены на военную ногу, для того, чтобъ поддержать настояніе правительства противъ вторженія въ Данію, и, чтобы, на всякій случай, Англія могла поддержать свои обязательства. Каждый день ожидаютъ возвращенія ламаншскаго флота изъ плаванія. Въ „Morning-Post" пишутъ, что на случай экспедиціи въ Копенгагенъ уже назначенъ командующій корпусомъ.

ЛОНДОНЪ, пятница, 29-го января. Газета „Morning-Post" объявляетъ совершенно неосновательными всѣ слухи, распространившіеся, нѣсколько дней назадъ, насчетъ министерскаго кризиса и выхода въ отставку лорда Росселя.

„Morning Herald" напротивъ, увѣряетъ, что лордъ Россель подалъ въ отставку.

ФРАНКФУРТЪ, четвергъ, (28-го) января, вечеромъ. Сегодня въ союзномъ сеймѣ происходило засѣданіе, въ которомъ Гессенское Курфиршество представило предложеніе касательно скорѣйшаго рѣшенія вопроса о наслѣдствѣ, въ герцогствахъ. Это предложеніе, равно какъ требованіе союзныхъ комисаровъ относительно созванія штатовъ въ герцогствахъ и адреса голштинской депутаціи, отосланы въ комисію. Г. фонъ-деръ Пфордтенъ объявилъ, что его докладъ по вопросу о наслѣдствѣ готовъ.

КИЛЬ, четвергъ, 28-го января. Главный командиръ прусскихъ войскъ сегодня потребовалъ нѣсколько сотъ повозокъ.

БЕРЛИНЪ, четвергъ, 28-го января, вечеромъ. „Крестовая Газета" опровергаетъ извѣстіе, будто бы фельдмаршалъ Врангель сегодня, 28-го, пригласилъ Данію очистить Шлезвигъ. Въ той же газетѣ, равно какъ и въ „Norddeutsche Zeitung", называютъ неосновательными свѣдѣнія, сообщаемыя газетою „Börsenzeitung", о финансовыхъ сдѣлкахъ съ банкомъ и морскимъ обществомъ (Seehandlung). Наконецъ, въ „Norddeutsche Zeitung" пишутъ, что извѣстіе, будто бы прусскій король послалъ своего адъютанта съ тайнымъ порученіемъ къ принцу Фридриху аугустенбургскому, сомнительно, или, по крайней мѣрѣ, фактъ понятъ ненадлежащимъ образомъ.

ДРЕЗДЕНЪ, пятница, 29-го января, послѣ полудня. Въ „Дрезденскомъ Журналѣ" напечатана изъ Лондона телеграмма, извѣщающая, что союзъ между Даніею и Швеціею заключенъ уже, и что если обѣ великія германскія державы откажутъ въ требуемой Даніею шестинедѣльной отсрочкѣ, Швеція пошлетъ до 35,000 вспомогательнаго войска. Телеграмма „Дрезденскаго Журнала" прибавляетъ, что появившееся въ журналахъ извѣстіе о мобилизаціи войскъ въ Англіи— преждевременно.

БЕРЛИНЪ, пятница, 29 января. Депеша, присланная изъ Лондона въ „Дрезденскій журналъ" (пришедшая къ намъ вчера вечеромъ), была взята назадъ въ послѣднюю минуту, такъ какъ содержавшееся въ ней извѣстіе бжло опровергнуто.

Напротивъ, штуттгардтскій „Staatsanzeigier" обнародовалъ сегодня телеграмму изъ Берлина, сообщающую, что между Швеціей и Даніей заключенъ договоръ о союзѣ, по которому 35,000 шведовъ могутъ вступить въ Данію, для защиты шлезвигскаго герцогства.

ЛОНДОНЪ, пятница, 29 января. По извѣстіямъ, полученнымъ изъ Мексики черезъ Саутамптонъ, Хуаресъ былъ совершенно разбитъ близь Санъ-Луи и Мореліи начальниками Марквалемъ, Марквесомъ и Мехіей, и бѣжалъ.

Въ Сантъ-Яго, въ Чили, былъ большой пожаръ; истреблена главная церковь и погибло двѣ тысячи человѣкъ.

РЕНДСБУРГЪ, пятница, 29 января. Датчане очистили Кронверкъ, за исключеніемъ незначительной части, занимаемой ими для карауловъ и таможенной службы. Они отступаютъ на всемъ протяженіи Эйдера и канала. Генералъ Бюловъ временно расположился главною своею квартирою въ Зонгенбрукѣ.

ПАРИЖЪ, пятница, 29 января. Сегодня законодательный корпусъ, большинствомъ 234 голосовъ противъ 12, въ цѣлости одобрилъ проектъ адреса.

КИЛЬ, пятница, 29 января. Вслѣдствіе приглашенія каммергера Бухвальда, принцъ Фридрихъ аугустенбургскій отправится завтра на нѣсколько дней въ Нейдорфъ, въ герцогство ольденбургское.

БРЕСЛАВЛЬ, суббота, 30 января. Силезская газета „Morgenblatt" (издаваемая г. Фрейндомъ) положительно утверждаетъ, что вчера администраціи желѣзныхъ дорогъ получили приказаніе изготовиться къ перевозкѣ около 20,000 австрійцевъ.

ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОТДѢЛЪ.

ЛИТЕРАТУРНОЕ ОБОЗРѢНІЕ.

Въ настоящемъ отдѣлѣ мы по временамъ намѣрены сообщать читателямъ обзоръ новѣйшихъ сочиненій, какъ русскихъ, такъ и иностранныхъ.

На этотъ разъ у насъ подъ рукой имѣется только одно русское сочиненіе, изданное въ текущемъ году; оно напечатано въ Кіевѣ подъ заглавіемъ: „Кіевъ, его святыня, древности, достопамятности и свѣдѣнія, необходимыя для его почитателей и путешественниковъ, Н. Сементовскаго."

Это сочиненіе изукрашено множествомъ политипажей, изображающихъ памятники многовѣковаго историческаго существованія *стольнаго города* древней Россіи, его древніе и достопримѣчательные храмы, монастыри, чудотворныя иконы, гробницы св. угодниковъ, внутренности пещеръ, памятники, зданія и т. д.

Еще св. Андрей, по сказанію Нестора, проповѣдуя въ Скиѳіи христіанство, въ 1 столѣтіи эры христіанской, водрузилъ крестъ на Кіевскихъ горахъ и предсказалъ Кіеву будущую славу. Сбылось предсказаніе Первозваннаго, потому что во время св. Владиміра Равноапостольнаго, то есть въ концѣ X столѣтія, въ Кіевѣ, если только вѣрить нѣмецкому лѣтописцу Дитмару, находилось уже 400 церквей.

Историческія судьбы Кіева, „великаго града" по древнему выраженію, до того, полагаемъ, извѣстны читателямъ, что мы считаемъ лишнимъ о нихъ здѣсь распространяться, и приступаемъ прямо къ разсмотрѣнію сочиненія г. Сементовскаго. Послѣ обзора географическаго положенія, климата, естественныхъ произведеній, рѣкъ, озеръ, острововъ, возвышенностей, мостовъ и тому подобнаго, послѣ изложенія статистическихъ данныхъ, описанія герба г. Кіева, лѣтописи и древней его топографіи, что составляетъ родъ введенія, авторъ беретъ читателя за руку и ведетъ по достопримѣчательностямъ города, которому нынѣ минуло тысячу лѣтъ, съ того времени, какъ двое изъ сподвижниковъ Рюрика, Аскольдъ и Диръ, на пути въ Византію встрѣтивъ Кіевъ, овладѣли имъ въ 864 г., и начали въ немъ господствовать, подъ именемъ *русскихъ князей*.

По административному дѣленію города на 6 частей, и, сверхъ того, на 3 отдѣльные квартала, авторъ посвящаетъ каждой части и кварталу особую главу. По нашему мнѣнію это чрезвычайно удобно: это напоминаетъ намъ нѣкоторые руководители по Парижу, Лондону, гдѣ изчислено, сколько дней необходимо для обозрѣнія ихъ и гдѣ наблюдатель не разбрасывается, не

wielkiém umiarkowaniem tak formy jak i treści. Nieżądano w niéj przywrócenia prawa wyboru merów przez same gminy; ograniczano się do prostego życzenia, ażeby merów rząd mianował koniecznie z pośrodka rady municypalnéj, któréj członkowie pochodzą z wyborów. Potępiano systemat zarządu miejskiego w Paryżu i Lyonie; ale ten systemat tak dalece zbacza od kolei prawidłowéj, że powstawali nań nawet członkowie z grona większości. O decentralizacji napomknięto w poprawce tylko ogólnikiem, w wyrazach bardzo blizkich redakcji samego adresu. Pochodzi to stąd, iż co do téj sprawy panuje w łonie saméj opozycji pewna bardzo wyraźna różnica pojęć. Podczas rozpraw, przedstawicielem stronnictwa demokratycznego był p. Pelletan, który przemawiał w jednéj tylko kwestji, a mianowicie krytykował zarząd miejski Paryża i Lyonu. Obronę całéj poprawki przed izbą miał sobie poruczoną margrabia d'Andelarre, należący do prawicy oppozycji. Trudno przypuścić, ażeby lewica była zadowoloną z jego mowy. Co jest w niéj najlepszego, to epitet dany teraźniejszym merom francuzkim: mówca nazwał ich pomocnikami komissarzy policyjnych. Mowa Pelletana była pełną życia i mocy, do najświetniejszych w niéj ustępów należy początek, w którym odpowiadał na historyczny opis gminy paryskiéj, zarysowany przez p. Pagésie, oraz zakończenie, wystawiające w plastycznych zarysach panteizm społeczny, ku któremu dąży Francja. Godna uwagi, że komissarze rządowi niedali ani słówka odpowiedzi na mowy Andelarra i Pelletana; a potrzeba odpowiedzi, jak się zdaje była tém widoczniejszą, że nawet członek większości Pagésie przyznawał konieczność reform w zarządzie Paryża i Lyonu. Poprawkę oppozycji odrzucono większością 182 głosów przeciwko 62 (w téj liczbie było trzydziestu sześciu członków stronnictwa rządowego).

Na posiedzeniu 21 stycznia zastanawiano się nad prawem bezpieczeństwa publicznego. Oppozycja domagała się uchylenia tego prawa, ale poprawka przez nię złożona upadła większością 203 głosów przeciwko 35. Bronili poprawki pp. Picard i Juljusz Favre, występował zaś przeciwko niéj prezydujący rady stanu.

— Wpisy na nową pożyczkę francuzką idą dosyć pomyślnie, jakkolwiek w dniu otwarcia subskrypcji kurs renty spadł był na 66 franków 15 centimów—czyli o 15 centimów niżéj od kursu, który został oznaczony do przyjmowania wpisów. Ku końcowi zgromadzenia na giełdzie, rząd potrafił podnieść kurs do 66 fr. 45 cent.

KSIĘSTWA NADDUNAJSKIE.

— Piszą z Paryża do „Gazety Krzyżowéj." Teraz już nieulega watpliwości, że książę Kuza prosił w nocie wystosowanéj do Porty i wielkich mocarstw, ażeby mu, iż tak rzekę, dozwolono zmienić położenie księstw i ogłosić się za dyktatora na pięcioletni przeciąg czasu, a to przez zamach stanu, czyli jak sam się wyraża, władzą samego tylko rządu (bez udziału izb). Niezapuszczając się w szczegóły rokowań doplomatycznych, możemy tylko zakommunikować, co w odpowiedziach wszystkich mocarstw wyrażono, a mianowicie: że w gruncie rzeczy mocarstwa niesą przeciwne zmianie obecnego stanu rzeczy w księstwach, lecz pragną, iżby tego dokonano przez konferencję przedstawicieli państw, które traktat paryski podpisały, nie zaś drogą zamachu stanu w łonie samego kraju.

NIDERLANDY.

Haga, 20 stycznia. Krótka nadzwyczajna sessja izby drugiéj przed parą dniami ukończyła swoje czynności. Chodziło o uchwalenie kredytu na sześć miesięcy dla ministerstwa spraw zagranicznych, którém dotychczas jeszcze zarządzają tymczasowo, ponieważ nie potrafiono wynaleźć następcy p. von der Maesena. Izba jednogłośnie zatwierdziła żądany kredyt, a jednocześnie bardzo niechętnie wyznaczyła summę na pokrycie kosztów, jakie ponieść musi Limburg, biorąc udział w egzekucji związkowéj przeciwko Danji. W izbie znowu z tego powodu wynurzały się życzenia, iżby ludność holenderska téj prowincji została od związku niemieckiego oderwaną, a jeden z obradujących nawet zapisał do protokółu uroczyste oświadczenie ułożone w téj myśli. Większość jednak uznała, iż dalsze kroki ku temu celowi byłyby na teraz niestosowne, i ze ściśnioném sercem assygnowała żądane 70,000 guldenów. Niegodzi się przy sposobności zamilczeć, że mniemanie publiczne w Niderlandach zupełnie się przechyla na stronę Danji.

WŁOCHY.

Turyn, 18 stycznia. Na dzisiejszém posiedzeniu izby deputowanych minister sprawiedliwości Pisanelli złożył projekt prawa o zniesieniu stowarzyszeń religijnych i skasowaniu dziesięciny ustanowionéj na rzecz duchowieństwa. Dom Rotschilda przychylił się do wzięcia na siebie pożyczki 200 miljonów lir według kursu bieżącego papierów skarbowych włoskich. Wieści o usunięciu jakoby z tego powodu naczelnika gabinetu Minghetti, okazują się płonnemi. Poprzedni głównodowodzący korpusem francuskim w Rzymie, jenerał Goyon, podróżuje obecnie po Włoszech, co dziennikarstwu miejscowemu daje powód do najrozmaitszych domysłów.

—Ojciec ś. na posłuchaniu daném deputacji 300 katolików przybyłych ze stron rozmaitych, „aby złożyć adres, świadczący o wierności i uległości stolicy apostolskiéj i zaprotestować przeciwko świętokradzkim przywłaszczeniom,"— wyrzekł, iż pragnie oddać swoim następcom dziedzictwo kościoła nienaruszone, i że z tego powodu nie wejdzie w żadne układy, ani podpisze żadnego traktatu sprzecznego z tym zamiarem. Dodał potém, że polega nie na powadze oręża, ale na Opatrzności, opiekunce dobréj sprawy.

— W dzienniku turyńskim „Diritto" Garibaldi wydrukował adres do Włochów, donoszący o zawiązaniu komitetu jedności i wzywający do uznania jego władzy. Z tego powodu gazetę wydawać zabroniono, a redakcji wytoczono proces.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

BUKAREST, środa 27 stycznia. Rząd wycofał przedstawiony przez siebie izbie projekt do prawa o organizacji wojska.

LONDYN, czwartek 28 stycznia. Dziennik Daily News mówi, iż dowiedział się, że postawiono na stopie wojennéj 20 do 30,000 wojska angielskiego dla poparcia przełożeń rządu przeciw najazdowi na Danję i aby Anglja mogła w danym razie spełnić swe zobowiązania. Oczekiwany jest codzień powrót floty kanałowéj z przedsięwziętéj wycieczki.

Dziennik Morning Post oznajmuje, że mianowany już jest dowódca korpusu wojska przeznaczonego do Kopenhagi.

LONDYN, piątek 29 stycznia. Dziennik Morning Post twierdzi, że pogłoski o przesileniu gabinetowem i złożeniu urzędu przez lorda Russell, krążące od dni kilku, są zupełnie bezzasadne. Przeciwnie, Morning Herald zapewnia, że lord Russell składa piastowany dotąd przez siebie urząd.

FRANKFURT, czwartek 28 stycznia wieczorem. Sejm związkowy odbył dziś posiedzenie, na którem Hessija elektoralna wniosła przełożenie, aby przyśpieszyć rozbiór zadania spadkobierstwa w księstwach. To przełożenie, również jak żądanie kommissarzów związkowych co do zwołania stanów w księstwach, oraz adres deputacji holsztyńskiéj, odesłano do kommisji. P. von der Pfordten oznajmił, że już wygotował sprawozdanie w rzeczy spadkobierstwa.

KIEL, czwartek 28 stycznia. Główno-dowodzący pruski zażądał dziś dostarczenia sobie kilkuset wozów.

BERLIN, czwartek 28 stycz. wieczorem. Gazeta Krzyżowa zbija pogłoskę, według któréj feldmarszałek Wrangel miał dziś (28) wezwać Danję do opuszczenia Szlezwigu.

Tenże dziennik, a równie i Północno-niemiecka gazeta oświadczają za bezzasadne wiadomości podane przez Gazetę Birżową, co do obrotów pieniężnych dokonanych z bankiem i z towarzystwem morskiem handlowem (Seehandlung).

Nakoniec Północno-niemiecka gazeta objawia, że wieść, według któréj król pruski miał z tajemnem poruczeniem wysłać adjutanta swojego do księcia Frederyka na Angustenburgu, jest fałszywą, lub przynajmniej opacznie zrozumianą.

DREZNO, środa 29 stycznia po południu. Dziennik drezdeński umieścił telegramę z Londynu wyrażającą, że Danja zawarła ze Szwecją przymierze i że w razie odmowy przez dwa wielkie państwa niemieckie, 9-cio tygodniowéj zwłoki żądanéj przez Danję, Szwecja wyprawi wojska posiłkowe mające wynosić 35,000 ludzi. Taż telegramma Dziennika drezdeńskiego dodaje, że wiadomość o uruchomieniu wojska angielskiego jest przedwczesną.

BERLIN piątek 29 stycznia o godzinie 6 wieczorem. Depesza przysłana z Londynu do Dziennika drezdeńskiego (którą otrzymaliśmy wczoraj wieczorem) została w ostatniéj chwili cofniętą, z powodu zaprzeczenia zawartéj w niéj wiadomości.

Przeciwnie ukaziciel rządowy stutgardzki umieścił dziś telegrammę z Berlina, zwiastującą, że traktat przymierza między Szwecją i Danją został zawarty i że według jego warunków 35,000 żołnierzy szwedzkich będą mogli wkroczyć do Danji dla obrony księstwa Szlezwigskiego.

LONDYN piątek 29 stycznia po południu. Wiadomości z Meksyku, otrzymane drogą przez Southampton, donoszą, że Juarez został stanowczo pobity blizko san-Luiz i Morelia przez dowódców Marguall, Marquez i Mejia, i że ratował się ucieczką.

W Sant-Jago chilijskiém wybuchnął wielki pożar; główny kościoł spłonął i 2,000 ludzi zginęło.

RENDSBURG, piątek 29 stycznia wieczorem. Duńczycy opuścili Kronwerk, wyjąwszy małą cząstkę, którą zajmują dla usługi straży i komory celnéj. Cofają się wszędzie z linji rzeki i kanału Eider. Jenerał Bulow przenosi swoję główną tymczasową kwaterę do Sorgenbruck.

PARYŻ piątek 29 stycznia wieczorem. Ciało prawodawcze przyjęło dziś całość projektu adresu 234-ma głosami przeciw 12-tu.

KIEL, piątek 29 stycznia wieczorem. Skutkiem wezwania objawionego przez szambelana Buchwald, książę Frederyk na Augustenburgu uda się jutro na kilka dni do Neudorf w wielkiém księstwie Oldenburgskiém.

WROCŁAW, subota 30 stocsnia. Dziennik Morgenblatt szląski (redagowany przez pana Freund) oznajmuje za rzecz pewną, że zarządy dróg żelaznych otrzymały rozkaz być w gotowości do przewiezienia jeszcze 20,000 Austrjaków.

DZIAŁ LITERACKI.

KRONIKA LITERACKA.

Według ogłoszonego programmatu, w dziale obecnym od czasu do czasu obowiązaliśmy się dawać czytelnikom naszym krótkie sprawozdanie o nowych dziełach, pojawiających się tak w rossyjskiéj jako i w zagranicznéj literaturze.

Obecnie mamy przed sobą jedno tylko dzieło rossyjskie wyszłe w tym roku, a wydane w Kijowie pod tytułem: „Kijów i jego świątynia, starożytności, pomniki i wiadomości niezbędne dla jego miłośników i zwiedzających podróżnych, N. Siemientowskiego.

Dzieło to ozdobione jest mnóstwem drzeworytów wyobrażających pomniki tylowiekowego historycznego bytu stołecznego grodu dawnéj Rossji, jego starożytne świątynie, klasztory, cudowne obrazy, groby świętych męczenników, wnętrze pieczar, pomników, gmachów i t. p.

Jeszcze św. Andréj, według słów Nestora, nauczając Scytów religji Chrystusa, w piérwszym stoleciu chrześcijaństwa, zatknąwszy krzyż na kijowskich górach, przepowiedział przyszłą sławę Kijowa. Spełniło się proroctwo świętego Apostoła, gdyż już za czasów św. Włodzimierza t. j. w końcu X-go wieku w Kijowie, jeśli tylko można dać wiarę kronice Ditmara, znajdowało się 400 cerkwi.

Historja tego wielkiego grodu tak jest powszechnie znana, że przystępujemy odrazu do rozbioru dzieła pana Siemientowskiego.

Po nakreśleniu rysu geograficznego położenia Kijowa, klimatu, płodów natury, rzek, jezior, wysp, wzgórz, mostów i t. p. po wyłuszczeniu dat statystycznych, opisie herbu m. Kijowa, kronik i starożytnéj jego topografji, co wszystko stanowi pewien rodzaj ustępu,—autor bierze czytelnika, że tak rzekę, za rękę i oprowadza po mieście, wskazując na każden godny uwagi przedmiot lub pamiątkę miasta, które tysiąc lat niedawno skończyło swego istnienia, od chwili, w któréj dwóch zapaśników Ruryka, Askold i Dir na drodze do Bizancjum napotkali Kijów opanowali go i w 864 roku zaczęli w nim panować pod imieniem wielkich książąt ruskich.

Według administracyjnego podziału Kijowa na 6-ść części, i oprócz tego na 39 oddzielne kwartały, autor poświęca dla każdéj z tych części osóbny rozdział. Według naszego zdania sposób taki opisywania bardzo jest dogodny; to nam przypomina przewodniki znajdowane w Paryżu i Londynie, gdzie nawet wyliczono ile dni potrzeba dla obejrzenia czegoś i gdzie zwiedzający nierozprasza się, nie tra,

тратитъ по напрасно время на переѣзды изъ мѣста въ мѣсто, а обозрѣвъ сперва одну мѣстность, затѣмъ уже переходитъ къ другой и т. д. Такимъ образомъ главы сочиненія г. Сементовскаго можемъ назвать днями; только количество дней не вездѣ одинаково; такъ напримѣръ, обозрѣнію многочисленныхъ святынь Старо-кіевской части должно разумѣется посвятить болѣе времени, чѣмъ обозрѣнію Дворцовой части или же Подольской.

Мы не станемъ упещрять этотъ краткій обзоръ выписками изъ сочиненія г. Сементовскаго, которое предлагаемъ прочесть самимъ читателямъ; только выписываемъ слѣдующія строки, интересныя въ особенности для православныхъ здѣшняго края (стр. 47):

„Въ Минскѣ, въ соборной церкви, находится икона Божіей Матери, по преданію та самая, которая поставлена была Великимъ Княземъ Владиміромъ въ Десятинной церкви и находилась въ оной до раззоренія Кіева и этой церкви татарами, а послѣ того принесена въ Минскъ, и была поставлена въ такъ называемой Замковой Рождества Богородицы церкви. Остатки той церкви давно уже исчезли, икона же *и нынѣ чтится, какъ найдрагоцѣннѣйшая святыня всего западнаго края Россіи*".

Этими знаменательными строками заключаемъ настоящій нашъ обзоръ.

---

1. De la prédiction du temps, par Mathieu (de la Drome). Paris 1862.
2. Précis des recherches sur les météores et sur les lois, qui les regissent, par M. Coulvier Gravier. Paris, 1863.
3. The weather book, by Rear-Admiral Fitz-Roy London, 1863.

Всѣмъ извѣстно, что между сельскими жителями всѣхъ странъ существуетъ много поговорокъ и примѣтъ для предсказанія атмосферическихъ перемѣнъ. Многія изъ этихъ примѣтъ совершенно вѣрны въ основаніи и подтверждаются наукой, но всѣ онѣ погрѣшаютъ въ точности. Въ постоянныхъ близкихъ отношеніяхъ съ природой, въ непосредственной подчиненности ея вліяніямъ, сельскіе жители и моряки дѣйствительно пріобрѣтаютъ родъ инстинктивнаго навыка, чутья въ предъугаданіи приближенія извѣстныхъ атмосферическихъ перемѣнъ; но, къ сожалѣнію, самые опытные и зоркіе изъ нихъ не могутъ дать себѣ отчета въ своихъ предсказаніяхъ и, по большей части, не могутъ передать и другимъ своего знанія — такъ многосложны и деликатны тѣ метеорологическіе признаки, которые руководятъ ихъ чутьемъ. Нѣтъ надобности говорить, что безсознательность и здѣсь, какъ и вездѣ, ведетъ къ предразсудкамъ, неимѣющимъ никакого основанія, но можетъ быть потому именно и такъ упорнымъ. Затѣмъ предразсудокъ вырождается въ неопредѣленное, безотчетное вѣрованіе.

Въ числѣ такихъ вѣрованій одно изъ найболѣе распространенныхъ и закоренѣлыхъ — это именно то, что луна имѣетъ рѣшительное вліяніе на земныя атмосферическія перемѣны. Араго весьма часто возвращался къ этому вопросу, но никогда не могъ побѣдить упорство своихъ противниковъ. Онъ говорилъ, болѣе чѣмъ тридцать лѣтъ тому назадъ: „Луна не можетъ имѣть инаго вліянія на земную атмосферу, какъ только или путемъ притяженія, или отражаемымъ ею свѣтомъ, или же предполагаемыми темными истеченіями, которыя будто бы выдѣляетъ она. Но въ эти истеченія мы не можемъ вѣрить, потому что нѣтъ данныхъ, которыя доказывали бы ихъ существованіе. Свѣтъ луны такъ слабъ сравнительно со свѣтомъ солнца, что эфектъ его—если только онъ можетъ имѣть какой нибудь эфектъ— долженъ уничтожаться вліяніемъ солнца. Наконецъ, что касается до менѣе оспариваемаго притяженія, оказываемаго луною на земную атмосферу, то мы обладаемъ инструментомъ превосходной точности — барометромъ, который свидѣтельствуетъ намъ неопровержимымъ образомъ, что это притяженіе слишкомъ слабо, чтобъ могло оказать на земную атмосферу замѣтное вліяніе."

Между тѣмъ, несмотря на такое категорическое опровержен е, вліяніе луны на земную атмосферу продолжаетъ до сихъ поръ составлять предметъ частыхъ предвѣщаній. Еще весьма недавно это предполагаемое вліяніе послужило основаніемъ къ цѣлой теоріи дождливой и ясной погоды, надѣлавшей много шуму. Какую роль играетъ луна, какъ спутникъ нашей планеты? Таковъ вопросъ, которымъ задавался недавно французскій метеорологъ. г. Матье (де-ла-Дромъ). Онъ полагаетъ, что луна должна имѣть преобладающее вліяніе на вѣтеръ, температуру, электрическіе и водяные метеоры— однимъ словомъ, на всѣ атмосферичекія явленія; мало того, она должна оказывать дѣйствіе на земную растительность, на животныхъ, на самого человѣка.

Теорія эта можетъ быть весьма интересной, но нельзя не сознаться, что она — только плодъ воображенія, а никакъ не разума. Разумъ не можетъ довольствоваться простой вѣроятностью: для него нообходимы болѣе прочныя опоры, доказательства. Необходимо, слѣдовательно, разсмотрѣть ближе тѣ отношенія, какія предполагаются между луною и атмосферическими явленіями на земной поверхности. „Солнце — говоритъ г. Матье — обращаетъ въ пары воды морей, озеръ и болотъ и поднимаетъ эти пары въ видѣ тумановъ въ верхнія пространства атмосферы; когда образуются такимъ образомъ облака и повиснутъ въ воздухѣ, начинается вліяніе луны, которая попеременно то притягиваетъ,то опускаетъ земную атмосферу съ ея облаками, подобно тому, какъ она поднимаетъ и опускаетъ волны океана. Можно допустить, что существуютъ, подобно морскимъ, атмосферическіе приливы и отливы, приводящіе въ движеніе верхніе слои атмосферы. Отъ совокупнаго дѣйствія этихъ приливовъ и отливовъ и солнечной теплоты рождаются вѣтры, которые приводятъ въ движеніе или увлекаютъ облака и служатъ затѣмъ виновниками дождя, снѣга, града, однимъ словомъ, всѣхъ водяныхъ метеоровъ. Принявъ это, сдѣлается яснымъ, что вліяніе луны не можетъ быть однимъ и тѣмъ же, смотря по тому, совпадаютъ ли ея фазисы съ восходомъ или закатомъ солнца. Атмосферическій приливъ, происшедшій въ полдень, не имѣетъ тѣхъ послѣдствій, какъ еслибы онъ произошелъ въ полночь. Одинъ вызоветъ дождь, другой — ясную погоду. Однимъ словомъ, каждый фазисъ луны вызываетъ опредѣленную погоду, смотря по времени, въ какое онъ имѣетъ мѣсто; но недостаточно, впрочемъ, опредѣлить точнымъ образомъ моментъ, въ который долженъ образоваться извѣстный фазисъ, чтобъ имѣть возможность предсказать погоду. Задача вовсе не такъ проста: фазисы луны перемежаются, не походятъ одинъ на другой и оказываютъ въ свою очередь взаимное дѣйствіе." Г. Матье старался поддержать свою теорію метеорологическими данными, но г. Леверье не только научно опровергнулъ ее, но и доказалъ неправильность выводовъ автора изъ имѣвшихся наблюденій. Мы не станемъ вдаваться здѣсь въ подробности приведенныхъ г. Леверье опроверженій; замѣтимъ только, что теорія г. Матье на столько же не выдерживаетъ критики опыта, какъ и размышленія.

(*Продолженіе впредь*).

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

— Изъ Суэца пишутъ въ „Тріэстскую газету", что открытіе *канала прѣсной воды*, 29 пр. м., произошло весьма торжественно. Въ 3 часа по полудни воды Нила потекли въ Чермное море, къ вечеру же прибыло судно изъ порта Саидъ. Въ рѣчи, произнесенной вицепризидентомъ, голландскимъ генералъ-консуломъ, г. Руиссенересомъ (за отсутствіемъ г. ф.-Лессепса) съ теплою признательностію помянутъ и Вахорнъ. Пожеланія вице-королю Измаилу-пашѣ и г-ну Лессепсу заключило рѣчь и присутствовавшіе европейцы, въ числѣ 200 человѣкъ, съ восторгомъ его встрѣтили. Вечеромъ былъ балъ въ отели „Суэцъ".

— Вечеромъ, 1 января, знаменитымъ комето-открывателемъ Бэкеромъ въ Рауенѣ открыта въ созвѣздіи Лиры новая комета, которую по новѣйшимъ извѣстіямъ, будто видѣлъ уже и наблюдалъ профессоръ Респиги въ Болоньѣ 28 декабря.

— Извѣщаютъ изъ Авиньона, что землетрясеніе тамъ еще продолжается. 28 и 29 декабря, деревня Лань, находящаяся близъ источника Воклюзъ, воспѣтаго Петраркою, испытала тоже землетрясеніе.

—„Gazette des Etrangers" тайну „вѣчной юности" Россини разрѣшаетъ такъ: „Россини родился въ Пезарѣ 29 февр. 1792 года; а какъ февраль имѣетъ 29 дней только въ високосный годъ, который, какъ извѣстно, повторяется только черезъ каждые четыре года,— то и оказывается, что въ 1864 (високосномъ) году Россини празднуетъ лишь восемнадцатый разъ день своего рожденія.

— *Къ статистикѣ евреевъ.* По новѣйшимъ исчисленіямъ миссіонеровъ, число евреевъ простирается, въ настоящее время приблизительно до 7 малліоновъ, изъ которыхъ половина находится въ Европѣ. Самая значительная часть ихъ живетъ въ Россіи, гдѣ ихъ считаютъ до 1,220,000 чел. Въ Австріи считается 853,300 евреевъ; въ Пруссіи 284,500; въ остальной Германіи 192,000. Въ Франкфуртѣ на Майнѣ на 16 христіанъ приходится 1 еврей, въ Пруссіи же 1 на 73 христ. Въ Саксоніи число ихъ незначительно: въ Лейпцигѣ и Дрезденѣ всего на все живутъ 1,600 евреевъ. Въ Швеціи и Норвегіи и того меньше—тамъ одинъ еврей приходится на 6,000 христіанъ. Во Франціи живутъ 80 т., въ Швейцаріи 5,200, въ Великобританіи 42 т. евревъ. Замѣчательно, что во Франціи, Бельгіи и Англіи, гдѣ евреи уже совершенно эманципированы, число ихъ постоянно уменьшается, тогда какъ въ другихъ странахъ, гдѣ ихъ угнетаютъ, они напротивъ умножаются. Существуютъ 33 общества, занимающіяся крещеніемъ евреевъ; они содержатъ 200 миссіонеровъ, успѣвшихъ въ теченіи настоящаго столѣтія обратить въ христіанство 20,000 израильтянъ.

— Сибирская телеграфическая линія открыта 2 декабря до Иркутска. Первая полученная оттуда въ Петербургѣ депеша въ теченіи 8 часовъ прошла пространство въ 5,700 верстъ.

— Недавно захватили въ Барцелонѣ на тапинерійской улицѣ знаменитую колдунью Хуану Ларибакартоно, во время кабалистическихъ ея заклинаній. У ней нашли склянки съ любовнымъ элексиромъ,пилюли долговѣчной жизни, черную кошку безъ ушей, амулеты, адскіе порошки и т. п.; ее засадили въ тюрьму—за колдовство.

— Знаменитый писатель Викторъ Гюго издастъ въ непродолжительномъ времени новое сочиненіе подъ заглавіемъ: „Виліамъ Шекспиръ". Сочиненіе это состоитъ изъ трехъ частей, раздѣленныхъ на книги: Часть I книга 1—*Шекспиръ и его жизнь*; книга 2—*Геніи* (Гомеръ, эсхилъ, Лукрецій, Ювеналъ, Тацитъ, Дантъ, Рабеле, Сервантесъ, Шекспиръ); книга 3— *Искусство и наука*. Часть II, книга 1—*Шекспиръ и его сочиненія*; книга 2 *Образцовыя произведенія* (Гамлетъ, Макбетъ, Отелло, Лиръ); книга 3—*Критики*; книга 4—*Духъ и время*; книга 5—*Хорошій слуга истины*. Заключеніе: книга 1—*Послѣ смерти, Шекспиръ и Англія*; книга 2—*XVII столѣтіе*; книга 3— *Рѣшительная исторія. Каждый возвратился на свое мѣсто.*

— Въ теченіи прошлаго столѣтія умерло въ Англіи 49 лицъ, имѣющихъ отъ 130 до 175 лѣтъ отъ роду. Изъ числа ихъ одно только жило 175 лѣтъ, 4 умерло, проживъ 138 лѣтъ. Въ Россіи, въ теченіи прошлаго столѣтія, 1338 человѣкъ дожило слишкомъ до 120 лѣтъ. Во Франціи примѣры долговременной жизни рѣдки. Въ 1710 году Жанъ Мозардъ умеръ, имѣя отъ роду 118 л. и 3 мѣсяца. До послѣдней минуты онъ сохранилъ полную память; имѣлъ 10 женъ. Послѣдній разъ женился, имѣя 99 лѣтъ, на 18 лѣтней дѣвушкѣ и въ два года послѣ брака прижилъ сына. Пробстъ изъ Лясье, Дерошъ, умеръ въ 1712 г., имѣя 123 года отъ роду. На 97 году своей жизни онъ выхватилъ изъ пламени женщину съ двумя дѣтьми, а на 102 году жизни бросился въ воду спасать утопающаго. Хлѣбопашецъ Яковъ Тевонъ имѣлъ 124 года, три жены и 39 дѣтей. Офицеръ Бюльтрадъ жилъ 115 лѣтъ, умирая оставилъ 17 сыновей, изъ которыхъ старшему было 90, а самому младшему 12 л. Лекарь Ф. Допленъ скончался на 117 году отъ роду, два раза былъ женатъ и отъ каждаго супружества имѣлъ по 16 дѣтей. Гвардейскій капитанъ Неронъ де Виже женился въ 100 году отъ роду и жилъ 128 лѣтъ. Въ Баръ умеръ 126-тилѣтній Антонъ Нуте, арендаторъ, который во всю жизнь никогда не былъ боленъ. Онъ имѣлъ три жены; на третьей женился, имѣя 102 года отъ роду. Несчастный этотъ старикъ пережилъ все свое семейство, похоронивъ трехъ супругъ, 28 дѣтей и 43 внука.

ci czasu na bezpotrzebną wędrówkę. Ztąd to rozdziały w książce pana Siemientowskiego można nazwać dniami wędrówki, tylko liczba dni nie wszędzie jednaka; samo przez się rozumie, że dla obejrzenia świątyń staro kijowskiéj części daleko więcéj potrzeba czasu aniżeli na zwiedzenie Dworcowéj lub Podolskiéj części.

Niechcemy tu upiększać to krótkie sprawozdanie wyjątkami z dzieła p. Siemientowskiego, które radzimy czytać każdemu kogo rzeczy swojskie interesują; przytaczamy tu kilka tylko wierszy dla tego, że one zawierają przedmiot żywo obchodzący wyznawców prawosławja w tutejszym kraju (st. 47):

„W Mińsku w katedralnéj cerkwi znajduje się obraz Matki Najświętszéj, według tradycji, téj saméj, która umieszczona była przez księcia Włodzimierza w Diesiatynnoj cerkwi i znajdowała się w niéj aż do zburzenia Kijowa, a może i téj cerkwi przez Tatarów, skąd sprowadzona do Mińska i umieszczona została w cerkwi zamkowéj pod wezwaniem Narodzenia N. Panny. Ślady nawet téj cerkwi obecnie znikły, obraz zaś jest i dotąd przedmiotem czci jako najdroższa relikwja całego zachodniego kraju Rossji." Temi znaczącemi słowami autora i my zakończym sprawozdanie.

---

1. De la prédiction du temps, par Mathieu (de la Drome). Paris 1862.
2. Précis des recherches sur les météores et sur les lois, qui les regissent, par M. Coulvier Gravier. Paris, 1863.
3. The weather book, by Rear-Admiral Fitz-Roy. London 1863.

Nikomu nie tajno, że pomiędzy mieszkańcami wiejskiemi wszystkich krajów istnieje mnóstwo przysłów i znaków dla przepowiedni zmian powietrza. Jakkolwiek niektóre z tych znaków są zupełnie prawdziwe w zasadzie i stwierdzone nauką, wszystkim jednak można zarzucić brak ścisłości. W ciągłéj styczności z otaczającą ich przyrodą, w bezpośredniéj zależności od jéj wpływów, mieszkańcy wsi i marynarze nabywają w rzeczy saméj pewnego instynktowego przyzwyczajenia i przeczucia w odgadywaniu blizkich zmian powietrza, lecz niestety najdoświadczeńsi i najbystrzejsi z pomiędzy nich nie mogą zdać sobie sprawy ze swoich przepowiedni i po większéj części nie mogą udzielić innym swéj wiedzy: tak są zawikłane i niedostrzeżone owe oznaki meteorologiczne, kierujące ich przeczuciem. Nie potrzebujemy mówić, że brak przeświadczenia, tutaj jak i wszędzie, prowadzi do przesądów nie mających żadnéj podstawy, i może dla tego właśnie tak uporczywych. Przesądy zaś z kolei wyradzają się w nieokreślone i bezwiedne przekonania.

Do liczby najbardziéj rozpowszechnionych i przestarzałych przesądów należy i ten, że księżyc wywiera wpływ stanowczy na zmiany powietrzni ziemskiéj. Arago bardzo często dotykał téj kwestji, lecz nigdy nie mógł zwyciężyć uporu swoich przeciwników. Przed trzydziestu laty dowodził on, że księżyc nie może wywierać innego wpływu na powietrznię ziemską, jak tylko za pomocą siły przyciągania, odbijania światła, lub też wydzielających się zeń mniemanych emanacij ciemnych. Lecz w te emanacje uwierzyć niepodobna, ponieważ nic nie dowodzi jeszcze ich istnienia. Światło księżyca tak jest słabem w porównaniu ze światłem słoneczném, że działanie jego, jeżeli tylko przypuścimy jakiekolwiek działanie, musi być koniecznie przez wpływ słońca zobojętnionem i zniszczonem. Nakoniec, co się tycze siły przyciągania, jaką księżyc wywiera na atmosferę ziemną i która mniejszéj podlega wątpliwości, posiadamy narzędzie nadzwyczaj dokładne—barometr, który jasno nam dowodzi, że przyciąganie to jest nadzwyczaj słabe, ażeby mogło wywrzeć znaczny wpływ na stan powietrzni ziemskiéj.

Tymczasem, pomimo tak kategorycznego zarzutu, wpływ księżyca na atmosferę ziemną, nastręcza do dziś dnia obfitą treść do częstych przepowiedni. Niedawne jeszcze czasy, gdy ten wpływ mniemany służył za podstawę całéj teorji dżdżystéj i pięknéj pogody, która zyskała szeroki rozgłos po świecie. Jaką rolę gra księżyc, jako towarzysz naszéj planety? Oto jest pytanie, które sobie zadał niedawno meteorolog francuzki, pan Mathieu de la Drôme. Przypuszcza on, że księżyc musi wywierać przeważny wpływ na wiatry, temperaturę, elektryczne i wodne meteory,—jednem słowem na wszystkie zjawiska atmosferyczne; oprócz tego działać na roślinność ziemi, na zwierzęta, na człowieka nawet.

Teorja ta może być nadzwyczaj zajmującą, jednak nie podobna się odjąć przekonaniu, że jest tylko mrzonką wyobraźni, nie zaś owocem rozumu. Rozum nie może przestawać na jedném prawdopodobieństwie tylko: wymaga on przeciwnie trwalszych podstaw i dowodów. Trzeba więc koniecznie zgłębić dokładniéj związek, który jakoby istnieje pomiędzy księżycem i zjawiskami atmosferycznemi na powierzchni ziemi. „Słońce—mówi p. Mathieu—zmienia w parę wody morza, jezior i błot i podnosi tę parę w kształcie mgły w górne przestrzenie atmosfery; kiedy się tym sposobem potworzą obłoki i zawisną w powietrzu, wówczas zaczyna się wpływ księżyca, który naprzemian przyciąga lub odtrąca od siebie atmosferę ziemną z obłokami, tak jak podnosi i strąca w dół fale oceanu. Można przypuścić, że istnieją podobnie jak morskie, tak też i powietrzne przypływy i odpływy, wprawiające w ruch górne warstwy atmosfery. Od połączonego działania tych przypływów i odpływów i ciepła słonecznego powstają wiatry, które wprawiają w ruch lub unoszą obłoki i sprowadzają deszcze, śniegi, grady, jedném słowem wszystkie meteory wodne. Przyjąwszy tę zasadę, przyjść też musimy do przekonania, że wpływ księżyca nie może być jednakowym, lecz zmienia się stosownie do tego czy zmiany księżycowe przypadają jednocześnie ze wschodem, czy też z zachodem słońca. Przypływ atmosferyczny o południu, nie sprawia takich skutków jakieby być mogły, gdyby ten przypływ przypadł o północy. Jeden sprowadzi deszcz, drugi piękną pogodę. Jedném słowem każda zmiana księżyca sprowadza inną pogodę, stosownie do czasu, w jakim przypada; nie dość jest wszakże określić dokładnie chwilę, w któréj zachodzi ta lub owa zmiana księżyca, ażeby można było przepowiedzieć pogodę. Zadanie nie jest zgoła tak łatwem, jak się komu zdawać może. Zmiany księżyca następują po sobie w nierównych przestankach, niepodobne są wcale do siebie i oddziaływają na się z kolei wzajemnie." Pan Mathieu starał się podtrzymać swoją teorję meteorologicznemi postrzeżeniami, lecz pan Leverrier nie tylko, że ją obalił zarzutami czerpanemi z nauki lecz dowiódł nadto niedokładności wniosków autora ze spostrzeżeń, które miał pod ręką. Niewdając się w szczegółowe roztrząsania zarzutów przytoczonych przez pana Leverrier, zrobimy tutaj tylko uwagę, że teorja pana Mathieu nie wytrzymuje zarówno krytyki doświadczenia jako też i rozumu. (D. c. n.)

ROZMAITOŚCI.

— Piszą z Suez do Gazety Tryestyńskiéj, że uroczystość otwarcia kanału wód słodkich obchodzona była nader świetnie 29 listopada upłynionego roku. O godzinie 3-éj po południu wody Nilu połączyły się z falami morza Czerwonego, a wieczorem przypłynęła barka z portu Said. Pod nieobecność p. Lessepsa przemówił do zgromadzonych p. Ruissenaeres, hollenderski konsul jeneralny. Na zakończenie wniesiono na cześć wice-króla Egiptu Izmaela Paszy i twórcy projektu p. Lesseps, przezdrowia, z któremi około 200 obecnych Europejczyków złączyło swoje okrzyki. Wieczorem miał miejsce świetny bal w hotelu Suezkim.

— Wieczorem 1 stycznia n. s. znany niemiecki astronom Baeker w Rauen dostrzegł w grupie gwiazd tworzących Lirę, nową kometę, która jednak według najnowszych wiadomości, była już odkrytą d. 28 grudnia w Bolonji przez pofessora Respighi.

— Donoszą z Avignonu, że wstrząśnienia podziemne nieustają. Dnia 28 i 29 grudnia upłynionego roku dało się uczuć silne trzęsienie ziemi szczególniéj w wiosce Lagnes położonéj w dolinie Vaucluse, którą w swych sonetach uwiecznił Petrarka.

— „Gazette des Etrangers" rozwiązuje zagadkę wiecznéj młodości Rossiniego, w następujący sposób. Rossini urodził się w Pesaro d. 29 lutego 1792 r., miesiąc zaś luty ma jak wiadomo 29 dni tylko w roku przybyszowym, króry się powtarza co cztéry lata; tak więc w bieżącym roku sędziwy maestro obchodzić będzie właściwie mówiąc dopiéro 18-tą rocznicę swoich urodzin.

— Liczba żydów rozsianych po całym świecie, jak się z zebranych świeżo przez missjonarzów żydowskich dat statystycznych pokazuje, wynosi w ogóle około 7 milljonów, z których połowa przypada na Europę. Największa część ich, bo 1,220,000, przebywa w cesarstwie rossyjskiem i w królestwie polskiém. W Austrji liczą ich 853,300, w Prusiech 284,500, a w pozostałych krajach niemieckich 192,000. We Frankfurcie nad Menem przypada 1 żyd na 16 chrześcijan, w Prusiech zaś zaledwie 1 na 73. W Saksonji ich liczba jest nieznaczącą, gdyż wynosi niespełna 1,600 głów, zamieszkałych po większéj części w Dreznie i w Lipsku. Jeszcze mniejszą jest ludność żydowska w Szwecji i Norwegji, gdzie na 6000 mieszkańców 1 żyd przypada. We Francji liczą 80,000, w Szwecji 5200, a w połączonych królestwach Wielkiéj Brytanji 42,000 izraelitów. Uderzającą jest rzeczą, że we Francji, Anglji i Belgji, gdzie nadane zostały żydom szerokie swobody na równi z wyznaniem chrześcijańskiém, liczba ich zmniejsza się widocznie, gdy tymczasem w krajach, w których doznają rozmaitych ścieśnień, wzrasta rok rocznie. Istnieją w Europie 33 towarzystwa, których celem jest nawracanie i chrzest żydów; utrzymują one swoim kosztem 200 missjonarzów, którzy od początku bieżącego stulecia zdołali nawrócić około 20,000 żydów na łono chrystjanizmu.

— Syberyjska linja telegraficzna doprowadzona już została d. 22 grudnia aż do Irkutska. Pierwsza depesza stamtąd wysłana potrzebowała 8 godzin czasu, ażeby dójść do Petersburga oddalonego w kierunku linji telegraficznéj od Irkutska o 5,700 wiorst.

— Niedawno przyaresztowano w Barcelonie na tapinerskiéj ulicy, sławną czarownicę Joannę Laribacartono w czasie zaklęć kabalistycznych. Znaleziono u niéj szklankę z eliksirem miłości, pigułki życia wiecznego, kota czarnego bez uszu, amulety, proszki piekielne i t. d. Osadzono ją w więzieniu za czary.

— Znakomity pisarz Hugo ogłosi wkrótce nowe dzieło, które mieć będzie tytuł William Shakspeare. Dzieło składa się z trzech części podzielonych na księgi: Część I, księga 1: Shakspeare i jego życie; księga 2: Genjusze (Homer, Eschyles, Lukrecjusz, Juwenalis, Tacyt, Dante, Rabelais, Cervantes, Shakspeare); księga 3: Sztuka i nauka. Część II, księga 1: Shakspeare i jego dzieła; księga 2: Arcy dzieła, (Hamlet, Macbeth, Otello, Lear); księga 3: Krytyki; księga 4: Duchy i massy; księga 5: Piękny sługa prawdy. Zakończenie księga 1. Po śmierci, Shakspeare i Anglja; księga 2: Wiek siedmnasty; księga 3: Historja stanowcza. Każdy wrócony na swoje miejsce.

— W ciągu przeszłego stulecia w Anglji umarło 49 osób mających od stu trzydziestu do 175 lat wieku. Z tych jeden tylko dożył do 185. 4-ch miało po 138 lat. W Rossji w ciągu zeszłego stulecia 1,338 ludzi dożyło do przeszło 120 lat. We Francji przykłady długiego życia są rzadsze. W 1710 roku Jan Mozard, niedaleko Dun le Roy w Berry, umarł mając lat 118, miesięcy 3. Do ostatniéj chwili był najprzytomniejszy; miał 10 żon! Ostatni raz ożenił się z 18 letnią dziewczyną, mając lat 99. We dwa lata po ożenieniu miał syna. Proboszcz z Lissieux, Desroches umarł w r. 1712, mając 123 lata. W 97 roku życia swego uratował z płomieni kobietę z dwojgiem dzieci, w 108 roku życia rzucił się do wody na ratunek tonącego. Jakób Thévon rolnik miał 124 lata, trzy żony i 39 dzieci. Oficer Bultrade miał lat 115, zostawił umierając 17 synów, z których najstarszy miał lat 90 a najmłodszy 12. Lekarz F. le Dauphin umarł mając lat 117, miał 2 żony i z każdego małżeństwa po 16 dzieci. Nezon de Vigé, kapitan gwardji, mając lat 100, ożenił się, żył lat 128. W Bar umarł w wieku lat 126 Antoni Nouthae dzierżawca, który nigdy nie chorował. Miał trzy żony, z trzecią żenił się, mając 102 lat wieku. Nieszczęśliwy ten starzec przeżył całą rodzinę, utracił bowiem trzy żony, 28 dzieci i 43 wnuków.

ДЕНЕЖНЫЙ КУРСЪ. / KURSA GIEŁDOWE.

Петербургъ, 18 (30) января.	Petersburg, 18 (30) stycznia.	
6-процентныя сер.,	6-procentowe srebr.	104½ 105%.
5-процентныя 1 займа 1820,	5-procentowe 1 pożyczki 1820.	„
„ 2 „ 1822,	„ 2 „ 1822.	„
„ 3 „ „	„ 3 „ „	„
„ 4 „ „	„ 4 „ „	„
„ 5 „ 1854	„ 5 „ 1854.	88½.
„ 6 „ 1855,	„ 6 „ 1855.	„
„ 7 „ 1862,	„ 7 „ 1862.	95.
4-процентныя 1, 2, 3 и 4 займа,	4-procent. 1, 2, 3 i 4 poż.	85.
„ 5 займа	5 poż.	„
5-проц. банков. билеты	5-proc. bilety banku państwa.	94¼, ½, ⅝, ¼.
Акціи Глав. Общ. Жел. Дорогъ,	Akcje Głów. Tow. Kol. żel.	109, 109¼.
Облигаціи тогоже Общ.,	Obligacje tegoż Tow.	83.
Акціи Рижско-Дин. Жел. Дор.,	Akcje Ryzko-Dyn. Kol. żel.	93¼, ½.
Векселя: на Лондонъ,	Weksle: na Londyn	34½, ⅛, ¼ p.
„ на Амстердамъ,	„ na Amsterdam	169, 167.
„ на Гамбургъ,	„ na Hamburg	30½, 30. sz.
„ на Парижъ,	„ na Paryż	363, 358.
Варшава, 18 (30) января.	Warszawa, 18 (30) stycznia.	
Закладные листы.	Listy zastawne (żąd.)	14 r. 1⅔ k.
Государств. облигаціи	Obligi skarbowe (żąd.)	80 66⅔
Акціи Гл. Общ. Жел. Дор.,	Akcje Główn. Tow. kol. żel.	„ „

Акціи Общ. Пароходства,	Akcje Wsp. Żegl. Parowéj	„ „
Облигаціи тогоже Общ.,	Obligacje tejże Wsp.	„ „
Акціи Варш.-Вѣн. Жел. Дор.,	Akcje dr. żel. Warsz.-Wied.	„ „
Акціи Варш.-Бромб. Желѣзной Дороги.	Akcje kolei żel. Warsz.-Bydgowskiéj.	81—50
Векселя: Берлинъ	Weksle: Berlin	104—10.
„ Гамбургъ,	„ Hamburg	158—10.
„ Лондонъ,	„ Londyn	6—90.
„ Парижъ,	„ Paryż	82—65.
„ Вѣна.	„ Wiedeń.	85—50.
Берлинъ, 29 (17 января.)	Berlin, 29 (17) stycznia.	
5-проц. росс. 5-го займа,	5-proc. ross. 5-éj poż.	79⁴⁄₈ %
„ 6 го „	„ 6-éj poż.	91½.
Польск. госуд. облигаціи	Polskie obligacje skarbowe	71¾.
закладные листы 4%.	Listy zastawne 4%.	80.

Билеты польск. банка,	Bilety banku polsk.	86¼.
Векселя: на Петербургъ,	Weksle: na Petersburg.	94⁴⁄₈.
„ на Варшаву.	„ na Warszawę.	85⅛.
Вѣна, 29 (17) января.	Wiedeń, 29 (17) stycznia.	
Народный заемъ	Pożyczka narodowa.	79,80%.
5-проц. металлики,	5-proc. metalliki.	71,80.
Акціи кредитнаго Банка.	Akcje banku kredytowego.	179,40.
Парижъ, 29 (17) января.	Paryż, 29 (17) stycznia.	
3-проц. рента,	Renta 3-procentowa.	66, 30.
Акціи мобилизирован. кред.	Akcje kredytu ruchomego	1017.
Лондонъ, 29 (17) января,	Londyn, 29 (17) stycznia.	
3-проц. анг. консоли.	3-proc. ang. konsolidy.	91½%.

ОБЪЯВЛЕНІЯ.

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его 13 ноября сего года состоявшагося, на удовлетвореніе признаннаго подлежащимъ безспорному взысканію вошедшимъ въ законную силу постановленіемъ Вилейскаго уѣзднаго полицейскаго управленія долга капитана Мартина Янишевскаго титулярному совѣтнику Терентію Янишевскому, по раздѣльной записи 5,257 р. съ процентами съ 23 апрѣля 1863 года, подвержено въ публичную продажу имѣніе Ясеневичи Мартина Янишевскаго, Вилейскаго уѣзда въ 3-мъ станѣ состоящее, заключающее земли 1823 десятины 1743 сажени, оцѣненное по десяти-лѣтней сложности средняго чистаго годоваго дохода въ 13,684 рубля и для произведенія таковой продажи, назначенъ въ присутствіи сего правленія торгъ 27 числа апрѣля мѣсяца 1864 года съ 11 часовъ утра съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя по 3 отдѣленію 8 столу сего правленія. Декабря 7 дня 1863 года.

Совѣтникъ Назаренко.
Секретарь Комаръ.
Столоначальникъ Кодзь. 2—579

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его, 16 октября сего года состоявшагося, на удовлетвореніе признанныхъ подлежащими безспорному взысканію рѣшеніями Виленскаго уѣзднаго суда долговъ губернскаго секретаря Адама Лисовскаго, а именно: дворянкѣ Елеонорѣ Геншель по заемному письму 2000 р. съ процентами, за отчисленіемъ изъ оныхъ надплаченныхъ уже 1541 р. 72 коп., коллежскому регистратору Бочковскому, по роспискѣ 120 р., процентовъ 91 руб. 44 коп. и по домашнимъ счетамъ; Гарневичевой 250 р., процентовъ 180 р.; Гедройцевой 10 р. процентовъ 7 р. 20 коп., Богдановичу 140 р. процентовъ 100 р. 80 к., Ширвинту 70 р. процентовъ 50 р. 40 коп.; Лаппповой 50 руб. процентовъ 36 р. и еврею Волпянскому 41 р. процентовъ 29 р. 52 к., подверженъ въ публичную продажу каменный двуэтажный домъ упомянутаго Лисовскаго съ банею, въ г. Вильнѣ 1-й части 2-го квартала при Трокской улицѣ подъ N 390 состоящій, на подоминиканской землѣ, оцѣненный по восьмилѣтней сложности чистаго годоваго дохода въ 7057-рублей, и для произведенія таковой продажи, и назначенъ въ присутствіи сего Правленія вторичный торгъ, 27 числа апрѣля мѣсяца 1864 года, съ 11 часовъ утра съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя по 3 отдѣленію 8 столу сего правленія. Декабря 12 дня 1863 года. 2—609

ГЛАВНАЯ ДИРЕКЦІЯ КРЕДИТНАГО ЗЕМСКАГО ОБЩЕСТВА ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По требованію правительственной коммисіи финансовъ и разныхъ частныхъ лицъ о заготовленіи и выдачѣ имъ дупликатовъ, вмѣсто уничтоженныхъ, потерянныхъ или похищенныхъ закладныхъ листовъ и купоновъ, поименованныхъ въ прилагаемой у сего вѣдомости, оффиціально посвидѣтельствованной, заключающей въ себѣ 16 нумерованныхъ страницъ, кромѣ заглавнаго листа, и по доказаніи каждымъ изъ явившихся, мѣрами, закономъ опредѣленными, что онъ дѣйствительно былъ послѣднимъ владѣльцемъ закладныхъ листовъ и купоновъ, въ вышеозначенной вѣдомости показанныхъ, и что поискиваемые имъ листы и купоны означены тѣми именно нумерами, какіе онъ предъявилъ, главная дирекція, на основаніи 124 и послѣдующихъ статей положенія 1 (13) іюня 1825 г., 213 и послѣдующихъ положенія 2 (14) марта 1826 года и 84 ст. положенія 28 іюня (10 іюля) 1860 года, приглашаетъ симъ каждаго, пользующагося которымъ либо изъ закладныхъ листовъ и купоновъ, показанныхъ въ вышепомянутой вѣдомости, дабы съ таковымъ явился въ главную дирекцію кредитнаго земскаго общества въ теченіи одного года, со дня, на семъ объявленіи означеннаго, такъ какъ тѣ изъ закладныхъ листовъ и купоновъ, которые бы въ опредѣленный выше срокъ предъявлены не были, признаны и опубликованы будутъ неимѣющими никакой цѣнности, а въ замѣнъ ихъ выданы будутъ надлежащимъ сторонамъ дупликаты.

Если же владѣлецъ признаваемаго сомнительнымъ закладнаго листа или купона обратится съ нимъ въ главную дирекцію и докажетъ предъявляющему права на таковой листъ неосновательность его требованія, то главная дирекція предъявленный ей листъ или купонъ задержитъ у предъявителя, выдастъ ему на то свидѣтельство и извѣститъ о томъ заявившаго на нихъ право, посредствомъ судебнаго возьнаго. Въ теченіе 6-ти мѣсяцевъ со времени таковаго извѣщенія, домогавшійся выдачи дупликата, обязанъ представить главной дирекціи доказательство послѣдовавшаго съ его стороны позыва въ гражданскій судъ и оплаченнаго вписа, или жалобы въ уголовный судъ, а положительный и окончательный, или имѣющій законную силу приговоровъ представить главной дирекціи въ теченіе трехъ лѣтъ послѣ этого извѣщенія, если дѣло поступило въ гражданскій судъ, а въ теченіе пяти лѣтъ, если пошло уголовнымъ порядкомъ. Гражданскія дѣла сего рода разсматриваемы будутъ по контролю сокращенныхъ сроковъ, а оплаченный истцемъ вписъ можетъ служитъ и для отвѣтчика. По прошествіи вышеопредѣленныхъ сроковъ, если поименованные документы не будутъ представлены, споръ почитаемъ будетъ не существовавшимъ, и главная дирекція превратитъ въ обращеніе силу подвергшагося сомнѣнію листа или купона.

Варшава 10 (22) октября 1863 г.
Ис. д. предсѣдателя коллежскій совѣтникъ *Трэжетрэжевинскій.*
Правитель дѣлъ коллежскій ассесоръ *Брэжозовскій,*
3—565

Wileński rząd gubernjalny ogłasza, iż w skutek postanowienia z 13 listopada bieżącego roku, na zaspokojenie bezspornéj egzekucji przez prawomocne postanowienie wilejskiego powiatowego policyjnego zarządu, długu kapitana Marcina Janiszewskiego radcy honorowemu Terencjuszowi Janiszewskiemu, w skutek dzielczego zapisu 5,257 r. z procentami od 23 kwietnia 1863 roku oddaje się na licytację majątek Janiszewicze Marcina Janiszewskiego powiatu Wilejskiego w 3 cyrkule położony, zawierający gruntu 1823 dzies. 1743 saż: oszacowany według czystéj dziesięcioletniéj intraty rocznéj 13,684 rubli. Termin téj licytacji naznaczono w sali posiedzeń rządu gubernjalnego na 27 kwietnia 1864 o godzinie 11 z rana z prawnym we trzy dni przetargiem. Przejrzeć papiery dotyczące téj publikacji można w 3 wydziale 8 stole tegoż rządu. 7 grudnia 1863.

Radca Nazarenko.
sekretarz Komar
naczelnik stołu Kodź. 2—597

Wileński rząd gubernjalny ogłasza, iż wskutek postanowienia swego z 16 października 1863 roku na zaspokojenie bezspornych według decyzji wileńskiego sądu powiatowego długów sekretarza gubernjalnego Adama Lisowskiego, mianowicie: dworzance Eleonorze Henszel za obligiem 2,000 rub. z procentem po odtrąceniu z nich opłaconych już 1,541 r. 72 k.; regestratorowi kollegjalnemu Boczkowskiemu za rewersem 120 rub. procentu 91 r. 44 k. i podług domowych rachunków; Garniewiczowéj 250 r. procentu 180 r., Giedrojciowéj 10 r. procentu 7 r. 20 k. Bohdanowiczowi 140 r. procentu 100 r. 80 k. Szyrwintowi 70 r. procentu 50 r. 40 k.; Łappowéj 50 rub. procentu 36 r. i starozakonnemu Wołpianskiemu 41 r. procentu 29 r. 52 k. oddaje się na licytację murowany dwu-piętrowy dom rzeczonego Lisowskiego z łaźnią w m. Wilnie 1--éj części 2-go kwartału przy ulicy Trockiéj pod N 390 położony na gruncie podominikańskim oszacowany według ośmioletniéj summy czystéj rocznéj intraty—7,057 rub. i dla uskutecznienia téj sprzedaży naznaczono powtórną licytację w izbie posiedzeń rządu gubernjalnego na 27 kwietnia 1864 roku o 11 godzinie z rana z prawnym we trzy dni przetargiem. Życzący przejrzeć akta téj sprzedaży dotyczące mogą je znaleźć w 3 wydziale 8 stole tegoż rządu. 12 grudnia 1863 roku.

609—2

DYREKDJA GŁOWNA TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO W KROLESTWIE POLSKIEM.

Na skutek żądań przez komissję rządową przychodów i skarbu, już też przez rozmaite prywatne osoby wniesionych, o wystawienie i wydanie duplikatów w miejsce zniszczonych lub zatraconych, bądź skradzionych im Listów Zastawnych i kuponów, wymienionych w tu dołączającym się wykazie, pod datą niniejszego obwieszczenia urzędownie poświadczonym; stronic liczbowanych prócz karty tytułowéj 16 zawierającym, i po udowodnieniu przez każdego z poszkodowanych środkami przez prawo wskazanemi, iż był rzeczywiście ostatnim posiadaczem listów zastawnych i kuponów w wyżej powołanym wykazie umieszczonych i że listy oraz kupony przezeń poszukiwane temi właśnie numerami, jakie wymienił oznaczone były, dyrekcja główna w wykonaniu art. 124 i następnych, prawa z d. 1 (13) czerwca 1825 roku § 213, i następnych prawa z dnia 2 (14) marca 1826 roku, i art. 48 prawa z dnia 28 czerwca (10 lipca) 1860 r., wzywa niniejszém każdego posiadającego którykolwiek z listów zastawnych lub kuponów wyżej powołanym wykazem objętych, aby się z takowym zgłosił do Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, w ciągu roku jednego, licząc od daty na niniejszém obwieszczeniu wymienionéj, te bowiem z rzeczonych listów i kuponów, z któremiby się w oznaczonym przeeciągu czasu nie zgłoszono, za niemające żadnéj wartości ogłoszone zostaną, a w ich miejsce duplikaty stronom interesowanym wydane będą.

Jeżeli zaś posiadacz zakwestjonowanego listu zastawnego lub kuponu, zgłosi się z nim do Dyrekcji Głównéj, i poszukiwającemu własności tego listu lub kuponu zaprzeczy, to Dyrekcja Główna okazany list lub kupon zatrzyma—okazicielowi wyda świadectwo zatrzymania, i o tém poszkodowanego zawiadomi przez woźnego sądowego. W ciągu sześciu miesięcy od daty takiego zawiadomienia żądający wydania duplikatu, winien złożyć Dyrekcji Głównéj dowód wydanego pozwu do sądu cywilnego i opłaconego wpisu lub skargi do sądu karnego, a wyrok stanowczy i ostateczny lub prawomocny złożyć Dyrekcji Głównéj w lat trzy po tém zawiadomieniu, jeśli sprawa wytoczoną została na drodze cywilnéj, a w lat pięć jeżeli poszła na drogę karną. Sprawy cywilne tego rodzaju będą sądzone z rejestru terminów skróconych, a wpis przez powod opłacony, może być przez pozwanego poduiesionym. Po upływie powyżéj oznaczonysh terminów, jeżeli wzmiankowane dowody nie będą złożone, spór uważać się będzie za niebyły, a Dyrekcja Główna przywróci obieg zakwestjonowanym listom lub kuponom.

Warszawa d. 10 (22) października 1863 r.
P. o. prezesa radcy kollegjalny, Trzetrzewiński.
Pisarz, assesor kollegjalny Brzozowski.

При сегодняшнемъ 8 N. Виленскаго Вѣстника разсылается подписчикамъ Вѣдомость закладнымъ листамъ земскаго кредитнаго общества.

Do 8-go N-ru Kurjera dołącza się wykaz zakwestjonowanych Listów zastawnych i kuponów Tow. kredytowego.

Въ Виленской губернской строительной и дорожной коммисіи будутъ производиться 9 марта будущаго 1864 года торги съ переторжкою чрезъ три дня, т. е. 13 марта, на отдачу въ подрядъ перестройки каменнаго зданія присутственныхъ мѣстъ въ г. Вильнѣ. Работы раздѣлены на три года. По смѣтамъ исчислена общая сумма 145,541 р. 29 к.— Въ *первомъ* году назначено къ исполненію работъ на сумму 71,050 р. 48 к.; во *второмъ* на 51,481 р. 30 к. и въ *третьемъ* на 23,009 р. 51 к.—Въ обезпеченіе этой операціи требуется залога на одну третью часть подрядной суммы перваго года. Къ переторжкѣ, не позже 12-и часовъ назначеннаго дня, могутъ быть присланы объявленія въ запечатанныхъ конвертахъ съ благонадежными залогами. Послѣ переторжки никакія уступки принимаемы не будутъ. Проэктъ, смѣты и кондиціи можно разсматривать въ присутственные дни въ канцеляріи коммисіи.

2—604

ВЪ ЛѢСУ ИМѢНІЯ ВЕРОКЪ, въ 6 верстахъ отъ г. Вильна продается 96 саж. березоваго дерева по 5 руб. 50 к. Спросить лѣсничаго г. Гиксу, проживающаго въ Верковской лѣсопильнѣ за корчмою Соломянкою. 3.

W LESIE WERKOWSKIM o 6 wiorst od miasta Wilna, jest do sprzedania 96 sążni drzewa brzozowego za stałą cenę, sążeń po rubli sr. 5 kop. 50. Bliższą wiadomość można powziąść u podlowczego p. Hiksy mieszkającego w Tartaku Werkowskim za karczmą Słomianką. 3—4

ГРУДНЫЯ ПАСТИЛКИ,

приготовляемыя изъ сока кочаннаго салата и лавровыхъ листьевъ.

Это— отличныя конфекты, состоящія изъ веществъ, извѣстныхъ въ медицинѣ своимъ облегчительнымъ свойствомъ; онѣ окончательно излечиваютъ кашель, разгноеніе въ груди и упорный насморкъ. Эти пастилки вмѣстѣ съ *известковымъ гипофосфатнымъ сиропомъ* употребляются для того, чтобы унять сильный кашель, сопровождающійся съ харканіемъ, и коклюшъ.

Получить можно во всѣхъ аптекахъ Имперіи и Царства Польскаго.

PASTYLKI PIERSIOWE

ze soku głowiastej sałaty i laurowych liści.

Są to wyborne cukierki, złożone z dwóch substancji znanych w medycynie ze swych własności łagodzących i uśmierzających skutecsnie kaszle, rozjątrzenie w piersiach, katary uporczywe. Cukierki te łącznie z syropem Nadfosforanu wapna używają się dla uśmierzenia mocnego kaszlu połączonego z odpluwaniém i kokluszu.

Dostać można we wszystkich aptekach Cesarstwa i Królestwa. 1—21

ИКРУ и СЕМГУ получилъ Казимиръ *Куликовскій.*

KAWIOR i SIEMGĘ otrzymał Kazimierz Kulikowski. 1—14

Отдается въ аренду имѣніе Узугосць въ Трокскомъ уѣздѣ; а равно продается все хозяйство съ инвентаремъ и посѣвомъ. Свѣдѣнія можно получить у Янковскаго въ Виленской гражданской палатѣ. 1—15

W Trockim powiecie majątek Uzugość oddaje się w arędę, a w nim cała gospodarka z Inwentarzem i usiewem jest do sprzedania. Informacja u Jankowskiego w izbie cywilnéj w Wilnie. 1—15

OGŁOSZENIA

Въ Типографіи А. Сыркина въ Вильнѣ напечатаны: **ТАБЛИЦЫ** для вычисленія поземельнаго оброка въ сотыхъ доляхъ, при оцѣнкѣ десятины, считая съ 40 к. до 3 руб.; цѣна за экземпляръ 50 коп. Также продается **ТАБЛИЦА** для вычисленія капитальной цѣнности поземельнаго оброка, при капитализаціи изъ 6%; цѣна экземпляру 5 коп.

1—16

W drukarni A. Syrkina w Wilne wydrukowane zostały **TABLICE** dla wyliczenia czynszu ziemnego w setnych częściach, przy oszacowaniu dziesięciny, zaczynając od 40 kop. do 3. rub. Cena egzemplarza 50 kop. Przedają się także **TABLICE** dla wyliczenia kapitalnéj wartości, czynszu, skapitalizowaniu 6%. Cena egzemplarza 5 kop. 1—16

АПТЕКА въ мѣстечкѣ Сморгоняхъ отдается въ арендное содержаніе; узнать въ городѣ Вильнѣ, въ аптекѣ Зедлера.

APTEKA w miasteczku Smorgoniach wypuszcza się w arendę. Bliższa wadomość w aptece Zedlera, w Wilnie. 1—19

Ниже подписавшійся коммисіонерскій торговый домъ, торгующій подъ фирмою **ПАШОЛЬДТЪ** и Комп. въ Ковнѣ, предлагаетъ свои услуги для заключенія всякихъ торговыхъ сдѣлокъ, и вмѣстѣ съ тѣмъ рекомендуетъ свое депо **КИТАЙСКИХЪ ЧАЕВЪ**, по постояннымъ, но умѣреннымъ цѣнамъ, отъ 85 коп. до 3 руб. сер. за фунтъ.

Г. К. ПАШОЛЬДТЪ.

Dom komissowo-handlowy niżej podpisanego pod firmą **PASCHOLDT** i Komp. w Kownie exystujący, ofiaruje swoje usługi do wszelkich handlowych tranzakcji i zarazem rekomenduje swój skład **CHIŃSKIEJ HERBATY**, po cenie stałéj ale umiarkowanéj od 85 kop. do rubli sr. 3 za funt banderolowany. G. K. PASCHOLDT. 1—20

САССАПАРИЛЬНАЯ ЭССЕНЦІЯ КОЛЬБЕРТА.

Это одно изъ старѣйшихъ и успѣшнѣйшихъ растительныхъ средствъ, служащихъ къ очищенію крови въ сифилитическихъ болѣзняхъ, въ сыпяхъ и накожномъ пораженіи. Получить ее можно въ Парижѣ, въ аптекѣ г. Кольберта, въ пассажѣ Кольберта N. 7 и 8, въ Варшавѣ, въ депо аптекарскихъ матеріаловъ г. Галле, въ Вильнѣ у г. Хросцицкаго; въ Люблинѣ у г. Мазуркевича и въ Краковѣ, у г. Томанка. 1——

ESSENCIA SASAPARYLI COLBERT.

Jest jednym z najdawniejszych i najskuteczniejszych środków roślinnych krew czyszczących w chorobach sekretnych, syfilitycznych, zanieczyszczeniu krwi i wyrzutach skórnych, Dostać można w Paryżu w aptece p. Colbert w Pasażu Colbert N. 7 i 8, w składzie materjałów aptecznych w Warszawie u p. Galle, w Wilnie u p. Chróścickiego, w Lublinie u p. Mazurkiewicza i w Krakowie u p. Tomanek.

1—22

БИНТЫ БРАТЬЕВЪ МАРИ, извѣстныя подъ названіемъ электроврачебныхъ.

Бинты отъ киль, одиночныя, двойныя, насосныя и дѣтскія, изобрѣтены парижскими докторами братьями Мари, главное депо оптовой продажи которыхъ состоитъ на улицѣ Казетъ подъ N. 22, жительство же имѣютъ на улицѣ Лярбръ-секъ подъ N. 44; за эти бинты они получили привиллегію на 15 лѣтъ. Многочисленные опыты французскаго медицинскаго факультета доказали, что бинты гг. Мари гораздо полезнѣе всѣхъ прочихъ, до настоящаго времени изобрѣтенныхъ, именно тѣмъ, что они превосходно поддерживаютъ килы значительнаго объема и усмиряютъ желудочныя боли.

Цѣна одиночнымъ и дѣтскимъ бинтамъ 40 фр., двойнымъ 60 фр., насоснымъ 70 фр.,— къ каждому изъ нихъ прилается наставленіе объ образѣ ихъ употребленія.

Продаются въ Петербургскихъ, Московскихъ аптекахъ и въ Вильнѣ у г. Хросцицкаго. 1—23

BANDAŻE BRACI MARIE pod nazwaniem Elektro-medyczne.

Bandaże od ruptur, pojedyńcze, podwójne, pompkowe i dziecinne wynalezione przez braci Marie doktorów Paryskich, mających główny skład do hurtowéj sprzedaży na ulicy Casette N. 22 a zamieszkałych przy ulicy l'Arbre sec. 44, za który otrzymali brevet na lat 15. Liczne doświadczenia lekarzy francuzkiego Fakultetu dowiodły, że Bandaż pp. Marie użyteczniejszym jest od wszelkich bandażów dotąd wynalezionych, a to ze względu doskonałego podtrzymywania ruptur znacznéj objętości i uśmierzania bolów w żołądku.

Cena pojedyńczych i dziecinnych 40 fr. podwójnych 60, pompkowych 70 fran. do każdego dołączona jest i metoda użycia.

Składy w aptekach Petersburgskich, Moskiewskich i w Wilnie u p. Chróścickiego.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Отъ главнаго управленія имѣній князя Витгенштейна, состоящаго въ городѣ Вильнѣ на Виленской улицѣ, въ домѣ Гликсберга, объявляется, что съ 23 марта сего года, по случаю истеченія срока условію, назначено къ отдачѣ въ арендное содержаніе имѣніе Глубокое съ торговымъ мѣстечкомъ того же названія, состоящее Виленской губерніи въ Дисненскомъ уѣздѣ. Въ составъ этого имѣнія входитъ 626 морговъ пашни, 216 морговъ луговъ, а также остающіяся отъ дворовой обработки, отдаваемой во временное содержаніе съемщикамъ, 48 уволокъ земли. Это имѣніе приноситъ ежегодно отъ особыхъ статей 3000 руб. сер. дохода, не включая въ то число оброка съ крестьянъ. Вмѣстѣ съ означеннымъ имѣніемъ могутъ поступить къ таковой же отдачѣ въ аренду сложныя съ нимъ другія фермы, съ принадлежащими къ оному оброчными статьями.

OGŁOSZENIE.

Zarząd główny dóbr j. o. xięcia Wittgensztejna w m. Wilnie przy ulicy Wileńskiéj w domu Glucksberga ogłasza, że z przyczyny expiracji kontraktu dzierżawnego na majątek Głębokie, w powiecie Dziśnieńskim położony, takowy, od d. 23 marca r. b. 1864, jest do wydzierżawienia; składa się zaś z pola ornego morgów 626, sianożęci 216, oraz zbywającéj od uprawy folwarcznéj ziemi oddawanéj za czasowami umowemi i cząstkowo przez ogólnego possessora włók 40. Nadto gotowych wpływów z innych źródeł 3000 rub. srebr., nie licząc w to czynszów włościańskich. Niezależnie także od powyższego majątku mogą być do wydzierżawienia inne przy tymże majątku położone folwarki. 1—17

Въ **РЕСТОРАЦІИ „ЕВРОПА“** имѣется ежедневно въ 3 часа общій столъ (Table d'hote), состоящій изъ пяти блюдъ, по 75 коп., а также во всякое время можно получить самыя разнообразныя блюда. 1—00

W RESTAURACJI HOTELU EUROPEJSKIEGO codziennie o godzinie 3-éj bywa obiad wspólny (table d'hote), składający się z pięciu potraw, za 75 kop.; można też w każdéj porze dnia miéć na żądanie najrozmaitsze potrawy. 1—00

Дозволено Ценсурою, Вильно, 22 января 1864 г.

Въ типографіи А. К. Киркора.